

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Rapport

R71:1977

Byggnadsstatik

116

**Handledning vid
användandet av video-
utrustning i byggbranschen**

Bengt Hansson

Lars-Göran Swenson

Byggforskningen

TEKNISKA HOGSKOLAN I BILDA
SEKTIONEN FOR FAG- OG UBT VASTLY
BIBLIOTEKET

R71:1977

HANDEDNING VID ANVÄNDADET AV VIDEOTEKNIK I BYGGBRANSCHEN

Bengt Hansson
Lars-Göran Swenson

Denna rapport hänför sig till anslag nr 750987-9 från Statens råd
för byggnadsforskning till avdelning för Byggnadsproduktionsteknik,
Lunds Tekniska Högskola

TEKNISKA HÖGSKOLAN I LUND
SEKTIONEN FÖR VÄG- OCH VATTEN
BIBLIOTEKET

Nyckelord:

utbildning
AV-hjälpmedel
videoteknik
tv-kassetter
programproduktion
inspelning
uppspelning
upphovsmannarätt

UDK 371.3:69
371.333

R71:1977

ISBN 91-540-2756-X
Statens råd för byggnadsforskning, Stockholm

LiberTryck Stockholm 1977

INNEHÅLL

FÖRORD	4
1 INLEDNING	5
1.1 Varför videoteknik	5
1.2 Syfte	6
1.3 Uppläggnig	6
2 PROGRAMPRODUKTIONSTEKNISK HANDLEDNING	7
2.1 Tänkbara programtyper	7
2.2 Syftet med programmet	8
2.3 Inspelningsförloppet	10
2.3.1 Val av ambitionsnivå	10
2.3.2 Manus och körschema	10
2.3.3 Inspelningsplats	13
2.3.4 Val av utrustning	13
2.3.5 Val av tidpunkt	15
2.3.6 Inspelningsteknik	16
2.3.7 Planerings- och inspelningsfel	17
2.4 Redigeringsförloppet	18
2.4.1 Val av ambitionsnivå	18
2.4.2 Textning av figurskyltar	19
2.4.3 Redigeringssteknik	22
2.4.4 Redigeringsfel	24
3 UPPSPELNING	26
4 LAGSTIFTNING I SAMBAND MED UTNYTTJANDE AV VIDEO- TEKNIKEN	27
4.1 Syfte, uppläggnig	27
4.2 Begrepp	27
4.3 Inspelning	27
4.3.1 Allmänt	27
4.3.2 Praktikfall och inspelningssituationer	28
4.4 Utnyttjande av videoprogram	32
4.4.1 Allmänt	32
4.4.2 Utnyttjande	32
4.5 Sammanfattning	32
BILAGOR	36
Bil 1 Erfarenhetsunderlag	37
Bil 2 Utnyttjad videoutrustning	40
Bil 3 Teknisk handledning (separat)	41
Bil 4 Förteckning över videoprogram i byggbranschen 1976 (separat)	56
FÖRORD	57
PROGRAMFÖRTECKNING	58

FÖRORD

Videogruppen har under några år producerat och initierat video-program för användning i utbildningen vid sektionen för väg- och vatten vid Tekniska Högskolan i Lund. Videogruppen utgör namnet på en icke formellt konstituerad grupp av personer vid avdelningen för Byggproduktionsteknik. Denna består i första hand av undertecknade samt olika personer som mer eller mindre tillfälligt medverkat vid inspelningar o.d.

Genom att redovisa våra erfarenheter hoppas vi att andra på ett snabbt sätt skall kunna utnyttja videotekniken på ett bra sätt. Vi tror att videotekniken rätt utnyttjad har en stor framtid i utbildnings- och inläringssammanhang. Detta gäller inte bara vid utbildningsanstalter utan framför allt i industrin där en snabb inlärningsprocess är ett "livsvillkor".

Vi tror, med våra erfarenheter, att man i de flesta inlärnings-situationer bör låta den som leder inläringen även genomföra inspelningen av inlärningsprogrammen och att denna inspelning bör genomföras med lätthanterlig utrustning. I detta sammanhang tror vi att denna handledning kan vara till nytta.

Handledningen kommer successivt att förbättras efterhand som den utnyttjas. Vi är därför mycket tacksamma om synpunkter i alla former framförs till undertecknade - avdelningen för Byggproduktionsteknik, LTH, Fack 725, 220 07 Lund 7.

Lund 1976-06-20

Bengt Hansson

Lars-Göran Swenson

1. INLEDNING

1.1. VARFÖR VIDEOTEKNIK

Det ställs allt högre krav på ingenjörerna i byggbranschen. Detta återspeglas i grund- och vidareutbildningen där kraven blir allt högre inte bara på de rent teoretiska kursmomenten utan även på de mer praktiskt inriktade.

Att flytta utbildningen vid de mer praktiska kursmomenten ut till arbetsplatserna är ett sätt att klara de ökade kraven på de mer praktiskt inriktade kursmomenten. Ett annat sätt vore att med hjälp av videotekniken så att säga flytta in arbetsplatserna i undervisningslokalerna.

Den sist nämnda metoden har bl a följande fördelar:

- Man slipper resor för kursdeltagarna
- Man störs inte i undervisningen av dåligt väder, sjukdom, bullrande maskiner e d.
- Man kan avskärma precis det man vill visa
- Man slipper att stå och vänta på arbetsplatsen tills det inträffar som man skall studera
- Man kan förenkla verkligheten så att kursdeltagarna lättare förstår.

Videotekniken gör det möjligt att studera agerande i förhandlings- eller mötessituationer. Tyvärr har man vanligen inte möjlighet att låta kursdeltagare delta i verkliga förhandlingar för att på så sätt träna upp sin förmåga. Med hjälp av videotekniken kan kursdeltagarna själva spela olika roller för att på så sätt öva mötes- och förhandlingsteknik. Rollspelet spelas in på videoband och kursdeltagarnas agerande kan diskuteras och analyseras i efterhand.

Med hjälp av videotekniken kan man mycket snabbt och enkelt få fram ett program för visning och redan vid inspelningstillfället spela upp och studera om resultatet blivit som man tänkt sig. Visningen av ett videoband kräver vanligen inte mörkläggning som t ex vanlig filmvisning. Vanligen är det lättare att repetera avsnitt då videoband utnyttjas.

Videotekniken, liksom film, ger på ett helt annat sätt möjlighet att närgånget beskriva miljöer och arbetsförlopp än vad som åstadkommes med t ex vanliga diabilder. Videokassetten är även överlägsen ljudkassetten då det gäller inläring. Bilden är klart överlägsen ljudet

i inlärningssituationer. Videokassetten är lätt att hantera - inte svårare än en vanlig ljudbandskasset.

Videotekniken har alltså många fördelar som audiovisuellt hjälpmedel om man utnyttjar den på rätt sätt.

1.2 SYFTE

Avsikten med denna handledning i användandet av videotekniken i inlärningssituationer i byggbranschen är att förmedla erhållna erfarenheter så att de som har för avsikt att utnyttja videotekniken i inlärningssituationer snabbt skall kunna sätta sig in i hur videotekniken bör användas. Handledningen vill även visa hur gällande lagstiftning påverkar utnyttjandet av videotekniken. Handledningen kan på så sätt även vara till nytta för dem som redan har videoutrustning och vill ha praktiska regler för hur man bör anpassa sitt arbete i förhållande till gällande lagstiftning.

En inventering av förekommande videokassettprogram inom byggnadsindustrin är även ett led i videogruppens arbete. Inventeringar av detta slag som blir ofullständiga och snabbt föråldrade har trots allt ett stort intresse. Det man funderar på att spela in finns kanske redan inspelat.

1.3 UPPLÄGGNING

Handledningen innehåller ett avsnitt om programproduktionen (kapitel 2) som behandlar tänkbara programtyper, programsyfte, val av ambitionsnivå, manus, inspelningsplats, tidplan, planerings- och inspelningsfel m m.

I kapitel 3 behandlas uppspelningen och de problem som sammanhänger med uppspelningen och inlärningssituationen.

Den rättsliga påverkan av användandet av videotekniken redovisas i kapitel 4.

Videogruppens erfarenhetsunderlag som kan sägas utgöra en källa till handledningen presenteras i bilaga 1 och bilaga 2.

En rent teknisk handledning av användandet av videotekniken redovisas i bilaga 3 som utgörs av en separat del.

Under våren 1976 utfördes en inventering av befintliga videokassettprogram vilka redovisas i bilaga 4 som utgörs av en separat del.

2 PROGRAMPRODUKTIONSTEKNISK HANDELEDNING

2.1 TÄNKBARA PROGRAMTYPER

I kapitel 2 kommer att behandlas hur programmet produceras - från idé till uppspelning. Den rent tekniska behandlingen d v s vilka knappar man skall trycka på etc återfinns i bilaga 3. Vidare behandlas inte inspelningen av andra inspelade program i avsnitt 2.1.

Följande programtyper kan urskiljas vid programproduktionen:

Beskrivande (A) och problemgivande (B) program samt inspelade "föreläsningar" (C):

A _____ Beskrivande program

Denna typ av program beskriver ett byggförlopp, en byggmetod, en byggmiljö, en byggteknisk lösning, ett experiment eller liknande på ett sådant sätt att målgruppen kan studera eller lära sig hur ovannämnda situationer fungerar. Ingående scener kan vanligen endast i begränsad omfattning arrangeras särskilt för en videoinspelning. Medverkande personer t ex byggnadsarbetare gör sitt dagliga arbete d v s spelar sin egen roll.

Vanligen kan man inte begära att t ex byggnadsarbetaren utför arbetet på annat sätt bara för att det skall spelas in. Den inspelade situationen kan man vanligen inte spela in en gång till. Man kan alltså inte komplettera en dålig bild i efterhand. Programtypen karaktäriseras vanligen av att bilden utgör det huvudsakliga mediet för informationen. Ljudet utgör oftast bara ett komplement.

B _____ Problemgivande program

Denna typ av program presenterar olika problemställningar och efter att ha sett programmet får man i uppgift att lösa ett antal uppgifter. Inläringen sker därigenom att man lär sig känna igen problemen och dessutom lär sig lösa problemen. Inläringen förstärks genom att lösningar spelas upp och diskuteras.

De ingående scenerna i ett problemgivande program är vanligen arrangerade; ofta betyder ljudet mer än bilden. Produktionssättet blir därmed annorlunda än vid inspelning av programtyp A, arbetsinsatsen koncentreras på förberedelser och arrangerande av problemsituationer och skrivande av manus som måste övas. Rollerna kan besättas beroende på kraven och syftet med problemgivningen av personer som normalt arbetar i rollen, skådespelare eller kursdeltagare som behöver träna rollen. Exempel på program där rollinnehavarna hämtats ur förvärvslivet är ett av videogruppen inspelat byggmöte som spelas upp för blivande civilingenjörer. Dessa skall därefter hålla det följande byggmötet och får därvid vardera någon av de roller som finns i det uppspelade byggmötet. Ett protokoll får lämnas in. Vid den efterföljande diskussionen inriktas denna

på vilka lösningar som är riktiga. I en annan typ av program, ett förhandlingsspel, ges en beskrivning och en rollbeskrivning och därefter får de blivande civilingenjörerna själva agera inför TV-kameran. Analysen av den inspelade förhandlingen inriktas här på argumenteringen och agerandet vid förhandlingen. Vid denna typ av program har ofta talet en större betydelse. Tyngdpunkten i arbetet med problemgivande program ligger vanligen i förarbetet medan själva inspelningstiden är relativt kort och redigering sällan förekommer.

C _____ Föreläsningsprogram

Med denna typ av program menas helt enkelt ett program som är en inspelning av en föreläsning eller ett föredrag. Programproduktionen blir mycket enkel och omfattar i princip bara inspelning.

2.2 SYFTET MED PROGRAMMET

När en idé eller ett programförslag har lagts fram bör man försöka konkretisera idén och precisera syftet med programmet. Detta gör man lämpligen genom att besvara ett antal frågor. Här är exempel på de vanligaste frågorna:

- Vilken målgrupp har programmet dvs vem ska se programmet?
- Vad ska förmedlas med programmet? Motiverande?
- Vem ska göra inspelningen, vem ska presentera programmet?
- Vad ska målgruppen kunna efter programmet?
- Hur detaljerat ska programmet vara?
- Varför videoteknik? (se mer om detta längre ned)
- Vilka resurser finns tillgängliga?
- När ska det spelas in?

Med hjälp av dessa frågor erhålles en precisering av syftet med programmet och idén. Granska denna, diskutera den med andra intresserade så att syftet ytterligare preciseras.

När syftet i övrigt är klart och entydigt bestämt vägs videoteknikens lämplighet mot andra undervisningsformer eller kombinationer av undervisningsformer. Om frågan varför inte besvaras rätt kommer man lätt att hamna på ett "sidospår" d v s program kommer att produceras som inte är lämpliga att presentera med video. Många exempel visar att ny teknik har använts som ett självändamål. Faktorer att ta hänsyn till vid denna avvägning är exempelvis:

- Måste det tänkta innehållet presenteras som ett dynamiskt förlopp. Kan inte innehållet presenteras med diabilder eller i ett kompendium?
- Kan inte innehållet presenteras på ett studiebesök d v s är verksamheten vanlig, pågår den ständigt och på många platser? Är verksamheten beroende av klimatet?
- Är ljudåtergivningen nödvändig, vanlig film kanske lämpar sig bättre?
- Är det av stort intresse att kunna se motiv ur innehållet från många olika riktningar och med snabba växlingar?
- Är aktualiteten långvarig?
- Är innehållet av sådan karaktär att det upprepas och i så fall, hur lång är en cykel, kan man vid ett studiebesök se hela cykeln?
- Hur stor och vilken är målgruppen?
- Är tillgängliga resurser i form av tid, personal och material tillräckliga?
- Kräver innehållet att en dialog kan föras?
- Har innehållet mycket snabba förlopp, kanske vissa delar bör presenteras i ultrarapid, vanlig film är då lämpligare?
- Finns det ett liknande program?

Sammanfattningsvis ska videotekniken inte utnyttjas om det finns andra media som är bättre såsom

- muntlig presentation, föreläsning, lektionsundervisning eller övningar
- film
- stor- eller smådiabilder
- studiebesök
- litteraturstudier.

Om videotekniken kan anses lämpligast och liknande program saknas påbörjas planeringen och diskussionen för en eventuell inspelning.

2.3   INSPELNINGSFÖRLOPPET

2.3.1   Val av ambitionsnivå

Programtyp A (Beskrivande)

Ambitionsnivån styrs av syftet, tillgängliga resurser i form av personal, tid, inspelningsutrustning, redigeringsmöjligheter och tyvärr även av förekomsten av lämpliga objekt och deras belägenhet. Om exempelvis det inspelade materialet är stort och innehåller många bra delar så är det ju av föga värde om man inte ägnar stor omsorg vid redigeringen åt att välja dessa delar. Om å andra sidan det inspelade materialet är litet och dåligt går det inte att "förvandla" det till ett bra slutresultat. Att ambitionsnivån för delmomenten i programmet blir likformig är egentligen självklart men svårt att genomföra.

Vissa delmoment "täcks" med onödigt många och långa inspelningar medan andra kanske bara spelas in en gång och med en alltför kort speltid.

Om ritade figurer ingår i programmet bör kvaliteten på dessa stå i en rimlig proportion till inspelnings- och redigeringsarbetet i övrigt, Text bör på motsvarande sätt stå i en rimlig proportion till inspelnings- och redigeringsarbetet. Val av ambitionsnivå för denna programtyp är alltså i stort en fråga om hur ofta och hur lång tid inspelningen får ta eller med andra ord hur stor mängd råmaterial man anser sig vara i behov av.

Programtyp B (Problemgivande)

För denna programtyp är val av ambitionsnivå i princip en fråga om hur mycket tid man är beredd att satsa på rollbeskrivning och skapande av realistiska problemsituationer. Själva inspelningen är enkel, kameran behöver vanligen bara följa den som för tillfället agerar.

Programtyp C

Rollen är redan inövad och eftersom det normalt endast är en agerande, föreläsaren, kan ambitionsnivån i stort sett bara ligga på en nivå. Ljudet är viktigt och kameran följer föreläsaren och det föreläsaren pekar på.

Med fördel kan man i efterhand lägga in närbilder på det som föreläsaren pekar på. Det är ofta enklare än att filma närbilden under pågående föreläsning.

2.3.2   Manus och körschema

När ambitionsnivån är vald kan manuset skrivas. I denna handledning benämner vi den skrift som anger vad som ska filmas och vilka textade skyltar som ska ritas, för bildmanus, och den skrift som anger när och vad som ska sägas för textmanus. Syftet med att skriva ett manus är bl a för att:

- innehållet i stort skall få en vettig struktur
- innehållets alla delmoment verkligen skall tas med
- få en logisk ordning på delmomenten
- underlätta planeringen av inspelningen.

Programtyp A

För denna programtyp finns i princip tre tillvägagångssätt vad gäller manus. Bild- och textmanus skrivs fullständigt från början (1). Fördelen är då att man vet exakt vad som skall spelas in och hur långa sekvenserna skall vara. Inspelningstiden kan begränsas. Nackdelen är att man kan bli "blind" för icke påtänkta men kanske mycket passande motiv. Vidare kan det ibland vara mycket svårt att verkligen filma en påtänkt sekvens. Utrymmeskäl, ljusförhållanden, trassel med utrustningen m m kan sätta stopp för vidare inspelning. Man skulle kunna säga att ju mindre den som skall spela in programmet har klart för sig vad programmet ska innehålla eller ha för syfte ju mer nödvändigt är det att ett relativt fullständigt manus finns. Ett sätt att minska totala inspelningskostnaderna är alltså att låta den som redan har klart för sig vad programmet skall innehålla (läraren) genomföra inspelningen - skrivandet av manus kan då minskas ned. Om textmanus men inget bildmanus (2) skrives är det stor risk att ordentliga och lämpliga bilder aldrig åstadkommes - text och bild kan få ett dåligt sammanhang - det blir ett radioprogram med bild. Att skriva bildmanus och ett textmanus i punktform (3) och först efter bildredigeringen skriva ett anpassat textmanus har visat sig vara en mycket lämplig arbetsform särskilt då en snabb produktion önskas. På detta sätt blir texten bra anpassad till bilden. Bildmanuset bör inte vara för detaljerat, den tidigare omtalade "blindheten" kan då lätt uppkomma. Bildmanuset kan med fördel skrivas som en uppräkningslista av mängd rubriker. Samtidigt skisseras erforderliga ritade figurer (skyltar).

Programtyp B

För denna programtyp erfordras ofta inget fullständigt bildmanus. Detta gäller särskilt om problemgivningen avser ett icke tekniskt förlopp. Textmanusets omfattning och detaljeringsgrad är beroende av ambitionsnivå och rollinnehavarnas kunskaper om sin roll. Det tidigare omtalade textunderlaget skrivs för att ge rollinnehavarna bakgrunden till en viss händelse eller situation. Om textunderlaget är mycket omfattande och detaljerat och rollinnehavarna har mycket goda kunskaper om sin roll krävs kanske inget textmanus över huvud taget, rollinnehavaren kan leva sig in i sin roll. Resultatet är naturligtvis beroende på medverkande personers vana att uppträda i den aktuella situationen.

Programtyp C

För denna programtyp finns vanligen föreläsningssanteckningar som kan jämföras med textmanus. Bildmanus görs ofta som anteckningar i kanten på dessa

föreläsningssanteckningar.

Diskussionen har hittills underförstått avsett en kamera. Vid inspelning med fler än en kamera fordras ett körschema. Med detta avses ett schema som visar vilken av de tre kamerorna som bandas och vad kamrorna skall ha i bild vid olika tidpunkter. Körschemat anger t ex om kameran skall ta en närbild eller en översiktsbild. Då endast en kamera används måste i och för sig anges hur bilden skall tas men detta får då framgå av bildmanus.

2.3.3 Inspelningsplats

Programtyp A.

Val av inspelningsplats sker i hög grad redan vid preciseringen av syftet. Då inspelningsplatsen eller platserna är fastslagna, är det viktigt att etablera så goda kontakter som möjligt med berörda parter där. Inspelningsarbetet underlättas då avsevärt. Det gäller särskilt om en metod eller tekniskt förlopp skall beskrivas. Programmets framtida kvalitet är då i hög grad beroende av tillmötesgående arbetsledning och arbetare. Välj om möjligt en inspelningsplats där man ej behöver öka belysningen för att få en bra bildkvalitet - de som agerar blir annars nervösa och agerar onaturligt.

Med den portabla inspelningsutrustningen når man nära nog till varje "skrymsle". Ljusförhållandena är där de enda egentliga hindren för inspelning. Vanlig arbetsbelysning brukar dock vara tillräcklig.

Programtyp B.

Då problembeskrivningen ej avser tekniska förlopp utan förhållanden mellan människor bör man i första hand tänka på de akustiska förhållandena och möjligheterna att ta närbilder. Inspelningen bör ske i någon typ av studio eller ev i ett rum med mycket möbler, gardiner, mattor m m. Efterklangstiden får inte vara för lång. Naturligtvis måste belysningen vara tillräcklig och särskilt om färgkamera utnyttjas måste belysningen normalt förbättras kraftigt.

Programtyp C.

Platsen bestäms av var den föreläsning som skall spelas in äger rum. Vid en föreläsning ute på en arbetsplats bör man vara särskilt noga med att få ljudet från föreläsaren korrekt inspelat. Vid inspelning av en konventionell föreläsning bör denna flyttas till en studio med en ev nedminskad publik.

2.3.4 Val av utrustning

Om ett program av typen B eller C ska produceras och man har möjlighet att spela in programmet i studio med dess professionella utrustning bör naturligtvis detta ske. I det fall man har möjlighet att välja utrustning och har i princip en lätt utrustning (bärbar kamera och rullvideobandspelare som kan batteridrivas) och en något tyngre utrustning bestående av kamera på stabilt stativ och en videokassetbandspelare eller större rullbandspelare kan man se följande fördelar med resp utrustning.

Exempel på lätt portabel utrustning från Sony.

Exempel på tyngre utrustning från Philips.

Den lätta utrustningen är att föredra då

- inspelningen ska ske utomhus utan tillgång till nätspänning
- inspelningen ska ske från många olika riktningar och med snabba växlingar
- inspelningsplatsen är trång och har många hinder
- korta och oförutsägbara händelser, både i tid och plats, ska filmas
- det inspelade materialet ska "klippas".

Den tyngre utrustningen är att föredra då

- inspelningstiden är lång
- inspelningen ska ske inomhus med nära tillgång till nätspänning
- en eller få betraktelseriktningar med långa sekvenser nyttjas
- det inspelade bandet används utan redigering som uppspelningsband.

2.3.5. Val av tidpunkt

Programtyp A

Om ett program av denna typ ska innehålla delar som inte är reproducerbara blir naturligtvis många inspelningstidpunkter helt bestämda. Att kontakten mellan berörda personer då är god är särskilt viktigt. Följden kan annars bli att många värdefulla moment förbigås. Vidare kan man bli tvungen att hålla en "hög beredskap", besked om när ett visst moment ska utföras kanske inte kan ges förrän i ett mycket sent skede.

Oftast är dock ingående moment mer eller mindre reproducerbara, d v s möjliga inspelningstidpunkter är flera. Vänta inte då till den senast möjliga, inspelningen kan av en eller annan orsak misslyckas. Om tidpunkten fritt kan väljas, välj inte vid utomhusinspelningar en alltför solklar dag, skuggor och kontraster kan då orsaka problem. Vidare tål inte den portabla utrustningen stark värme. Undvik ovädersdagar - varken du själv, utrustningen eller det inspelade mår särskilt väl av det. Vid inomhusinspelningar, där det finns många ljusinsläpp utifrån, kan

starkt solljus orsaka problem eftersom det påverkar den automatiska bländaren i kameran. Inspelning inomhus kan normalt ske med vanlig takbelysning. I vissa fall kan extrabelysning vara nödvändig. Används färgkamera måste man räkna med en förstärkning av belysningen inomhus.

Programtyp B och C

Dessa programtyper kan vara både reproducerbara och icke reproducerbara. Inspelningstidpunkten varierar alltså från att vara helt bestämd till att fritt kunna väljas. Beträffande solljus och belysning se ovan.

Det är väsentligt att göra upp en tidplan för produktionen bl a för att kunna beräkna vilka resurser som erfordras. Därvid bör naturligtvis en särskild tidplan göras upp för inspelningsarbetet. Skall inspelningsarbetet göras på en byggarbetsplats gör man klokt i att skaffa byggarbetsplatsens tidplan och på den lägga in en tidplan på inspelningsarbetet. Självklart måste även en tidplan göras över annat inspelningsarbete och redigeringsarbete (studiotid måste kanske bokas).

2.3.6. Inspelningsteknik

Det är mycket svårt att beskriva hur ett motiv eller en händelse bör filmas. Alla människor har ju olika smak, attityder, kunskaper och tycker olika om vad som är väsentligt. Nedan ska dock vissa generella regler anges.

- Utnyttja alltid stativ om det är möjligt. När icke förutsägbara händelser filmas och när många positioner med snabba växlingar nyttjas kan emellertid stativ vara nära nog omöjligt att använda. Tid ges inte att justera stativet. Den tyngre utrustningen kan inte användas utan stativ.
- Om händelsen är periodiskt återkommande, studera först händelsen med tanke på tid, ljusförhållanden, hinder, avstånd m m för att kamera-positionerna ska bli de bästa möjliga.
- Ställ in zoomobjektivet på "min förstoring" och gå så nära motivet som möjligt utan att läges- eller helhetsintrycket fördärvas. Bilden blir lätt ryckig om zoomobjektivet utnyttjas maximalt och ofta.
- Börja om möjligt att filma motivet strax före den väntade händelsen. Redigeringsarbetet underlättas.
- Ställ in avståndet med zoomobjektivet på "max förstoring".
- Bländartalet måste under filmningen anpassas till zoomobjektivets inställning.
- Börja eller sluta sekvensen med zoomen på "min förstoring". Läges- och helhetlintrycket förstärks, man vet var man är.

- Ta inte för korta sekvenser, sluta inte att filma i och med att händelsen är förbi. Fortsätt en kort stund efter.
- När kommunicerande människor filmas, utnyttja zoomobjektivet på så sätt att stor förstoring tas av den för stunden agerande och liten förstoring av hela gruppen när tankeluckor uppstår.
- Spela upp det som spelats in och ställ frågan vad detta avsnitt ger den som ser det. Översensstämmer svaret på frågan med syftet med avsnittet är allt väl i annat fall spela in ett bättre avsnitt.

2.3.7. Planerings- och inspelningsfel

För att undvika fel ges här exempel på några vanliga fel.

- För hög ambitionsnivå med tanke på resurser, oftast i form av tid.
- För kortfattat eller inget skrivet manus medför ofta många och blandade sekvenser. Detta försvårar redigeringsarbetet och dessutom kan naturligtvis lämpliga motiv förbigås.
- För detaljerat manus kan medföra "blindhet" för icke påtänkta motiv.
- Inspelningsplatser ligger för avlägset, inspelningstidpunkterna blir för få.
- Kontakten med berörda personer är för dålig, "skådespelarna" kan uppfatta kameramannen som ett "hinder".
- Inspelningslokalen har dåliga akustiska förhållanden - det ekar.
- Kommentatorn har utpräglad dialekt, svår att förstå för icke ortsbör.
- P g a bekvämlighetsskäl väljs den mer lätthanterliga utrustningen även om den tyngre av andra orsaker är mer lämplig.
- Vald utrustning bokas inte in i tid.
- Den lätta utrustningens batterier är inte laddade.
- För korta sekvenser filmas.
- Bilden är tagen på för nära håll eller för stor förstoring används.
- Bländartalet är inte anpassat till zoomobjektivets inställning.
- Bilden är ryckig, stativ har inte använts samtidigt som zoomen varit inställd på maximal förstoring.

- En periodiskt återkommande händelse med lång omloppstid filmas från början till slut, bandutnyttjandet är dåligt. I slutprogrammet kan ändå bara vissa delar tas med på grund av tidsbrist.

2.4. REDIGERINGSFÖRLOPPET

2.4.1. Val av ambitionsnivå

Ambitionsnivån på redigeringen är naturligtvis kopplad till ambitionsnivån på inspelningen, den lägsta styr i hög grad slutresultatet. Med redigering menas allt som görs med "råmaterialet" utöver direkt kopiering. För att en redigering av ett inspelat videoprogram skall vara onödig krävs att ingående sekvenser spelas i rätt ordning. Skyltar och/eller text spelas då vid behov in på rätt ställe vid själva inspelningstidpunkten. Detta produktions sätt är det vanliga för programtyperna B och C men kan naturligtvis också utnyttjas för programtyp A. Bandutnyttjandet är maximalt. Nedan görs en uppräknig på tänkbara redigeringsnivåer.

1 Oredigerat men ytterligare ljud dubbas på i efterhand.

2 Redigering i helhet i efterhand i ett steg, sekvenserna spelas in utan tanke på kommande ordning. Skyltar kan antingen spelas in före redigeringen, på motsvarande sätt som de rörliga bilderna, eller i samband med redigeringen direkt från kameran till den som fungerar som mottagare. Ljud dubbas i efterhand på det färdigredigerade bandet. Bandutnyttjandet kan variera inom vida gränser beroende på ambitionsnivån vid inspelningen. Underförstått avses under moment 2 att en utrustning av typen lätt rullvideobandspelare eller att en VCR-videokassetbandspelare utnyttjas som givare och en VCR som mottagare.

Program som redigeras på nivå 1 eller 2 och naturligtvis oredigerade program kan utföras av en icke särskilt videotekniskt kunnig person. Den tekniska kvaliteten blir dock relativt låg även om den för många ändamål är fullt tillräcklig. Om högre kvalitet erfordras måste videotekniskt kunnig personal medverka.

3 Bildredigerat i två steg, sekvenser spelas in utan tanke på ordning och längd. Valda sekvenser spelas över från den egna utrustningen till en studios professionella utrustning. Skyltar spelas in i studio. Text spelas även in i studio, antingen direkt till rullvideobandspelaren eller först till en vanlig bandspelare och därefter till rullvideobandspelaren. Om uppläsaren är skicklig är det först nämnda tillvägagångssättet att föredra, i annat fall är det senast nämnda bättre även om detta tillvägagångssätt innebär ytterligare redigeringsarbete. Från den professionella rullvideobandspelaren kan sedan önskat antal kopior spelas över till t ex VCR-kassetter.

2.4.2. Textning av figurskyltar

Skyltar kan i princip utformas på tre olika sätt, dels enbart med text, dels med både text och figur och dels med enbart figur. Textskyltar bör skrivas så att endast nyckelord eller möjligen mycket korta meningar ingår. Om skylttexten läses upp kan innehållt ökas något.

Var återhållsam med skyltar. Finner man att behovet av skyltar är stort finns det skäl att misstänka att ett annat medium är lämpligare (overhead projektion).

Texten bör skrivas i stapelform d v s skriv hellre på flera korta rader än på få långa. Texten bör också hellre fördelas på många skyltar med litet innehåll än på få med stort innehåll. Texthöjden bör absolut inte utderstiga 1/17 av skylthöjden. Lämpligt radavstånd är i samma storleksordning. Ovanför och under texten på skylten bör minst två radavstånd lämnas. Detta medför maximalt sju rader per skylt för att texten ska vara tydligt läsbar. För att texten entydigt ska kunna uppfattas bör radantalet troligen i de flesta fall vara mindre. Naturligtvis är detta beroende på innehållet per rad. Hur länge en skylt bör ligga inne beror inte bara på innehållsmängden utan också på innehållets betydelse. Någon generell regel är svår att ange. Som riktvärde kan anges den tid det tar att högt läsa skylten i normalt tempo. Texten kan med fördel skrivas förhand om textstilen är mycket "driven" annars bör nog skrivmaskintext eller "gnuggisar" användas. Om en vanlig TV-kamera och skrivmaskintext ska användas måste textstilen vara avstörre modell, fyra mm, för att skärpa ska kunna erhållas. "Gnuggisar" ger kanske det bästa resultatet men är tyvärr mycket tidsödande att använda.

Figurskyltar för vara så utformade att de täcker upp hela bildskärmen, höjd/bredd förhållandet bör alltså vara c:a 7/10. figurerna bör i möjligaste mån generaliseras d v s endast innehålla väsentliga detaljer.

Figurerna måste ha en skarp kontrast mot bakgrunden - men en helt vit bakgrund är inte lämplig - för att klart framgå i bildskärmen. Tusch bör användas. Om flera figurskyltar med en stegvis uppbyggnad på resp skylt ska användas så tänk på att figurernas positioner i bildskärmen blir desamma; det är mycket störande om figurerna vid varje växling tar ett skutt i höjd- eller sidled.

Det är svårt att ange hur länge en skylt bör ligga inne. Prova helst på försökspersoner hur lång tid som krävs för att figuren ska hinna uppfattas.

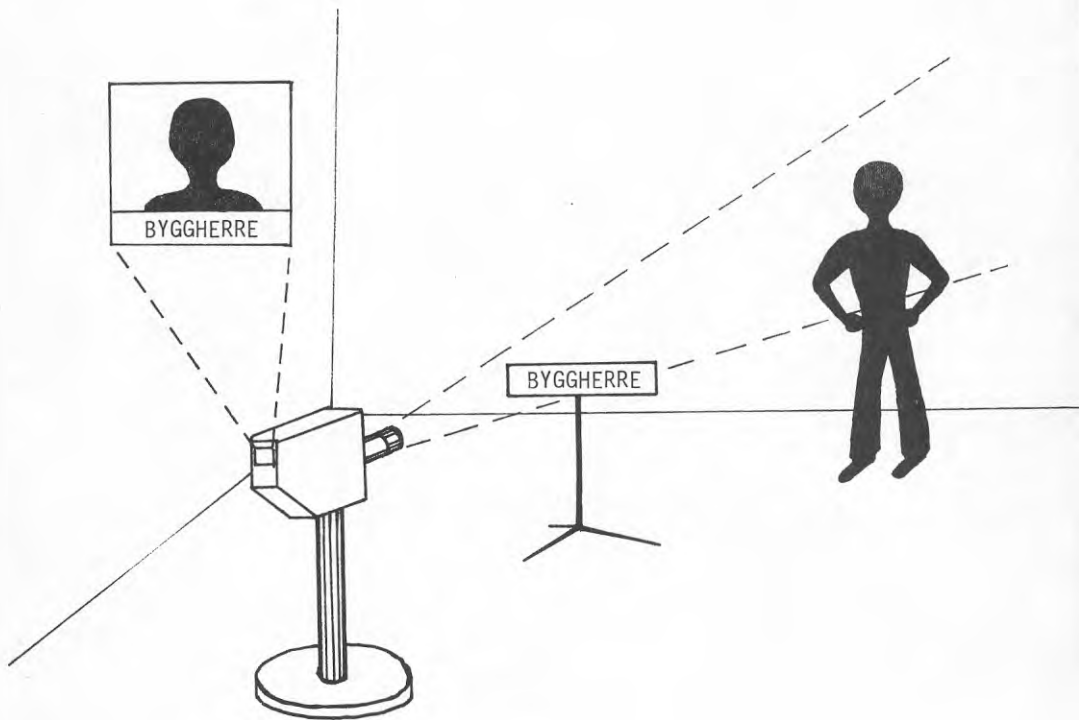
För skyltar som innehåller både text och figur gäller i princip ovanstående. Ytterligare en sak måste man dock tänka på. Storleken på text och figur bör ha sådana proportioner att båda klart kan uppfattas i bildskärmen.

Exempel på skyltar visas på sid 21.

Alla slag av skyltar och även fotografier som ska ingå i ett program bör ha en storlek som helst inte understiger c:a 8 x 12 cm. Med en "normal" TV-kamera kan annars inte skärpa fås på bildskärmen.

Det vore i och för sig önskvärt att kunna lägga in text eller en figur över en samtidigt synlig rörlig bild. Detta är möjligt att utföra i studio, men det kräver stor arbetsinsats och "kostar troligen mer än det smakar".

Nedan visas ett sätt att lösa problemet med t ex att ange vilka personer som har vilka roller på ett enkelt sätt.

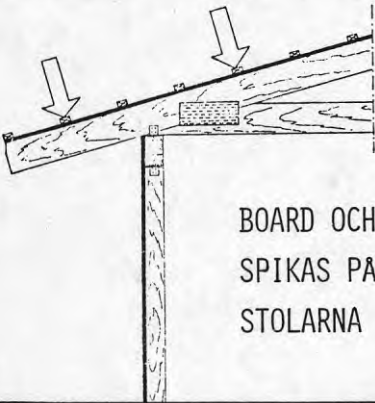

Tänk även på att om ett program innehåller en stor mängd skyltar kanske det ur undervisningssynpunkt vore att föredra en presentation med hjälp av stordia och overhead projektor i stället för med videoprogram.

OXIE VÅRDHEM

DEL 1

GRUNDEN

BOARD OCH LÅKT
SPIKAS PÅ TAK-
STOLARNA

VIDEOGRUPPEN
BYGGPRODUKTION
L T H
PRESENTERAR:

Exempel på "gnuggistextad" och maskintextade skyltar med höjd/bredd förhållandet 7/10.

Den övre kan filmas med "normal" TV-kamera medan de två nedre kräver en studios professionella utrustning.

2.4.3. Redigeringsteknik

Redigeringsteknik beskrivs med utgångspunkt från vald ambitionsnivå på redigeringen. Med redigeringsteknik menas inte att den utrustning som ska användas beskrivs tekniskt utan endast hur arbetsgången blir för de olika ambitionsnivåerna.

Nivå 1. På det vid inspelningen "bildredigerade" bandet ska text utöver det vid inspelningstidpunkten normalt förekommande ljudet dubbas. Kvaliteten på bilden är i stort proportionell mot antalet bildväxlingar - störningar uppkommer ofta just där. Arbetsgången blir följande:

- Hålltider och innehåll för de olika programpunkterna antecknas.
- Lämplig text, textmanus, skrives, bearbetas och begränsas med hänsyn till tiden för respektive programpunkt.
- Texten kan antingen spelas in direkt på videobandspelare eller först på en vanlig bandspelare och sedan över till videobandspelaren. Eventuellt krävs inget textmanus, uppläsaren kommenterar då samtidigt som bildskärmen betraktas. Textomfånget måste dock vara relativt begränsat och uppläsaren skicklig för att detta förfaringssätt ska kunna rekommenderas. (Om texten spelas in direkt på videon spolas också det naturliga ljudet bort.) Det bästa förfaringssättet är därför att texten först läses in på en bandspelare och i efterhand anpassas till bilden. Samtidigt som texten läses in kan det naturliga ljudet från videon vara påkopplat på en lämplig nivå så att skarvarna mellan enbart naturligt ljud och text inte blir för påtagliga. Efter att texten till ett programavsnitt har lästs in på bandspelaren stoppas videobandspelaren, ljudbandspelaren bör dock få gå "ljudlöst" en kort stund därefter. Videobandet spolas sedan fram till strax innan nästa textinläsning. Ljud- och videoband startas samtidigt och just innan videobandet nått det ställe där textuppläsningen ska börjas lämnas ett tydligt startljud till uppläsaren. (Börja textuppläsningen till en ny programpunkt strax innan bildväxlingen. Programmet kommer då att "flyta" bättre.) Vid felläsning backas både video- och ljudband och det fellästa läses om. Ljuddubbnigen kan sedan ske både på elektronisk och "manuell" väg. I det senare fallet placeras helt enkelt bandspelare och mikrofon på lämpligt sätt i förhållande till varandra så att inga störande ljud eller eko-effekter spelas in. Prova först lämplig inspelningsnivå. Videobandspelaren spolas fram till den punkt där text ska dubbas på och ljudbandspelaren spolas fram till strax innan den omtalade startsignalen. SD och REC-knapparna trycks ner (ljuddubbnings och inspelnings-knapparna).

Ljudbandspelaren startas och när signalen har givits trycks videostarten ner. Efter textavsnittet stoppas först videon. Så mycket som möjligt av det naturliga ljudet bör ju vara kvar. "Ljudluckan" ger dessutom operatören tid att stänga av ljudbandspelaren innan nästa startsignal.

Nivå 2. Ur det inspelade materialet ska lämpliga sekvenser väljas. Valda sekvenser och skyltar ska spelas över från givare till mottagare i rätt turordning. På det bildredigerade bandet ska slutligen text utöver det vid inspelningstidpunkten normalt förekommande ljudet dubbas. Kvaliten på bilden är också här beroende av antalet bildväxlingar. Arbetsgången blir följande:

- Det inspelade materialet går igenom, hålltider och innehåll antecknas.
- Med tanke på bildmanuset väljs de bästa avsnitten.
- Eventuella skyltar textas och ritas för att på bästa sätt komplettera valda avsnitts informationsvärde. Foton och bilder väljs på motsvarande sätt.
- I detta skede kan textmanus skisseras eller eventuellt helt skrivas färdigt, detta för att programavsnittets längd åtminstone inte ska understiga erforderlig texttid.
- Utrustningen^{*}kopplas upp för överspelning (se teknisk beskrivning). Tidigare har denna uppkoppling skett på AV-^{**}centralen men i framtiden kommer det att bli möjligt att utföra uppkopplingen med efterföljande redigering på Högskolan.
- Redigeringen utförs på följande sätt:
Det valda avsnittet spelas upp och digitalklockan nollställs exakt där sekvensen ska starta, c:a fem sekunder före sekvensstart bör vara störningsfri.

Den senast inspelade sekvensen spelas upp och digitalklockan på mottagaren nollställs exakt där den senast inspelade sekvensen ska sluta. Spela alltid in några sekunder utöver tänkt sekvensslut.

Spela tillbaka båda bandspelare så att digitalklockorna står på 000. Starta båda exakt samtidigt och mät hur många enheter på VCR:n som motsvaras av exempelvis två enheter på Sony.

Spola tillbaka Sonybandspelaren till 998 enheter och VCR:n till minus det avlästa värdet.

* I denna beskrivning är givaren en Sony rullvideobandspelare och mottagaren en Philips VCR-videokassetbandspelare.

** Innehar bl a TV-studio med professionell utrustning.

Starta båda bandspelarna; när VCR:ns digitalklocka passerar 000 påbörjas inspelningen genom att REC trycks ner. Innan VCR:n startas trycks också ASS-knappen ner.

Förfaringssättet med VCR:n är detsamma när skyltar ska spelas in direkt från kameran, omkoppling måste dock ske.

- När hela programmet på detta sätt har spelats in blir arbetsgången densamma som för nivå 1.

Nivå 3. I princip blir arbetsgången densamma som för nivå 2. Skillnaden är att en av AV-centralens större 1"-videobandspelare används som mottagare. Bildväxlingarna får därför en avsevärt bättre kvalitet. Från 1"-bandet kan sedan önskat antal kopior spelas över på t ex VCR-kassetter.

Arbetsgången går inte igenom i detalj här eftersom personal från AV-centralen måste medverka vid överspelningen.

2.2.4. Redigeringsfel

För att undvika redigeringsfel redovisas här för de för de olika nivåerna vanligen förekommande felen.

Nivå 1, 2 och 3 (text)

- Textmanuset skrivs helt färdigt före bildredigeringen, sambandet mellan bild och text blir svävande.
- Textuppläsaren har utpräglad dialekt, talar för fort, talar otydligt m m.
- Texten är för kortfattad, koncentrationen är i största delen av programmet riktad på bilden och texten kan därför bli svår att uppfatta när den då och då hörs.
- Texten är för omfattande, bilden "dränks".

Nivå 1 (bild)

- På nivå 1 utföres ingen bildredigering, felen görs vid själva inspelningen.

Nivå 2 och 3 (bild)

- För korta sekvenser spelas in, en störning vid sekvensstart kan förstöra hela sekvensen, Detta gäller i huvudsak för nivå 2, På nivå 3 kan bildväxlingarna utföras med mycket hög kvalitet.

- Sekvenser med "dödperioder" spelas in, dessa kan uppfattas som tempoförlust, dela hellre upp sekvensen i flera korta men händelserika sekvenser.
- Enkla text- eller bildskyltar ligger inne för länge, dessa kan upplevas som avbrott.
- Programmet i sin helhet blir för långt. För direktinstruerande program bör programlängden helst inte överstiga c:a 30 minuter. För mera informerande program kan programlängden vara längre.
- Onödigt många skyltar ingår, mediets möjligheter utnyttjas inte.
- Foton som i och för sig kan ha ett bra innehåll men dålig kvalitet utnyttjas; skaffa ett nytt eller rita av fotot generaliserat.

3. UPPSPELNING

Särskilt då det gäller beskrivande program bör man självklart ha undersökt, genom att se programmet, om det verkligen är lämpligt att visa. Programmet kan vara inspelat för en annan målgrupp, vara av teknisk dålig kvalitet m m. Det finns ingen ursäkt att visa ett dåligt eller olämpligt program.

A. Se igenom programmet innan det visas!

Undervisningen i övrigt kring det program som skall visas beror naturligtvis på programmets utformning. Det betyder att ett genomarbetat program kanske kan presenteras helt utan presentation eller kommentarer medan man för ett annat program måste förklara och kommentera det som skall presenteras i flera timmar före uppspelningen. Använd bara de delar i programmet som är lämpliga i undervisningen. Undvik att visa ett helt program om bara en liten del av programmet är av egentligt intresse.

B. Visa bara nödvändiga programavsnitt!

Om en spännande långfilm visas kan de flesta sitta c:a ett par timmar utan avbrott och se den men i en inlärningsituation kan knappast någon koncentrera sig mer än c:a en kvart. Därmed bör inte själva inlärningsdelen i resp program vara mer än c:a 15 minuter långt. Därefter måste det komma någon form av avslappningsperiod, antingen i form av att programmet avbryts med en diskussion om det som visats eller att man i programmet lägger in en "underhållningsbit". Av rent programtekniska skäl är det då oftast bäst att avbryta uppspelningen.

C. Avbryt långa programavsnitt!

När man sitter hemma för att se TV sitter man vanligen i en skön fåtölj. Denna möjlighet finns normalt inte i undervisningslokaler eller ute på arbetsplatser, men under alla förhållanden bör man arrangera lokalen så att alla ser bra där de sitter. Detta betyder att det ofta inte räcker med en monitor i föreläsningssalen utan man får ofta ha två till fyra monitorer. Gå själv runt i lokalen och kontrollera att alla hör och ser. Glöm inte att bildskärmen på en TV-monitor normalt är betydligt mindre än motsvarande stor- eller smådiabild.

D. Välj lämplig lokal och utrustning!

Ett sätt att aktivera dem som ser programmet så att de inte bara passivt sitter och registrerar vad de ser och hör är att dela ut frågor som ska besvaras med hjälp av programmet.

E. Dela ut frågor!

4. LAGSTIFTNING¹⁾ I SAMBAND MED UTNYTTJANDE AV VIDEOTEKNIKEN

4.1. SYFTE, UPPLÄGGNING

Avsikten med föreliggande avsnitt är att beskriva innebörden av de lagar som man kan komma i kontakt med i samband med utnyttjande av videotekniken. Uppläggningsen av avsnittet följer i stort den ordning i vilken man kan komma i kontakt med olika delar av lagstiftningen. (I samband med inspelningen; 4.3, utnyttjande av videoprogram; kap 4.4.) I kap 4.2 kommer dock först några begrepp att beskrivas.

Allmänt kan konstateras att lagstiftningen och tillämpningen av lagstiftningen (praxis) i detta sammanhang ofta inte överensstämmer vilket medför svårigheter då man generellt vill beskriva hur lagstiftningen i praktiken påverkar utnyttjandet av videotekniken. Genom att redovisa ett antal praktikfall hoppas vi dock kunna anvisa hur man bör agera i olika situationer så att man ej drabbas av straff, skadeståndsansvar eller annan oberäknad ersättningskyldighet.

Framställningen kommer att inriktas på vanliga, enkla och klara fall i den mån detta är möjligt. För komplicerade juridiska problem hänvisas till G. Karnells "Läromedelsrätt" som även innehåller utdrag ur lagtexten. Hos skolornas AV-centraler har utkristalliserats en praxis som kan vara vägledande i denna typ av frågor.

4.2. BEGREPP

Några av de begrepp som utnyttjas inom den aktuella lagstiftningen och i de följande kapitlen definieras nedan.

Beskrivande filmer, videoprogram eller andra liknande audiovisuella läromedel kallas i lagtexten för filmverk och betraktas som en typ av konstnärliga verk. Andra typer av konstnärliga verk är musikaliska, sceniska verk samt konstverk.

Med verk i upphovsmannarättsliga sammanhang avses dels något man åstadkommit som är nytt i förhållande till vad som förekommit tidigare dels att det praktiskt sett är uteslutet att en annan person självständigt åstadkommit något nära överensstämmande.

Med videoprogram avses här ett program med ljud och bild inspelat med hjälp av en videobandspelare.

4.3. INSPELNING

4.3.1. Allmänt

Upphovsmännens rätt till filmverk, fotografisk bild eller videoprogram skyddas. Upphovsrätter för ett inspelat och ej kopierat videoprogram

---

1) Lag om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk (SFS 1960:729)
Lag om rätt till fotografisk bild (SFS 1960:730)

tillkommer den som gjort inspelningen om denna inte utförts på beställning av någon då det inspelade programmet ofta tillhör beställaren. På samma sätt skyddas resp. upphovsmans rätt till verk som man ev skulle vilja utnyttja vid inspelning av ett video-program t ex ljudband, skiva, film, diabild eller annan bild, konstnärs framträdande, tv-program.

Upphovsrätten ger upphovsmannen ensamrätten till utnyttjande av verket, garantier för oförändrad återgivning av verket samt ett skydd av upphovsmannens ideella intressen. Utnyttjandet, som upphovsmannen har ensamrätt till kan utgöras av

- a) mångfaldigande av verk (även en kopia)
- b) offentligt framförande och offentlig visning av verk
- c) spridning till allmänheten av exemplar av verk.

Ett antal undantag finns till ensamrätten men de tas ej upp till behandling här.

Upphovsmannarätten räcker i regel i 50 år efter upphovsmannens dödsår.

Om någon med rent tekniskt arbete medverkar vid en videinspelning motiverer detta inte att vedebörande förvärvar upphovsrätt.

4.3.2. Praktikfall och inspelningssituationer

Nedan redovisas ett antal situationer vid vilka problem kan uppstå med avseende på upphovsmannarätten.

A.

En lärare gör på eget initiativ ett undervisningsprogram - t ex en inspelning av ett eget experiment - för att dels förbättra undervisningens kvalitet dels för att minska det framtida förberedelsearbetet. Upphovsmannarätten tillkommer läraren och ingen annan. Det inspelade får inte utnyttjas av andra utan tillåtelse av upphovsmannen. Detta gäller även om videoprogrammet ligger på en kassett tillhörig lärarens institution. Läraren får även utnyttja programmet externt. Skulle programmet ligga på kassett tillhörig lärarens institution kan denna vägra att medge att man använder institutionens kassett. Institutionen kan dock inte själv utnyttja kassetten.

Tilldelas läraren särskilda resurser för att genomföra programmet i form av minskad tjänstgöringsskyldighet eller liknande då kan programmet eventuellt få utnyttjas såsom lärarens uppdragsgivare anvisar. Helst bör man dock innan läraren producerar programmet ha avtalat hur programmet skall utnyttjas. Ett avtal av ungefär nedanstående art bör upprättas:

ÖVERLÅTANDE AV UPPHOVSMANNARÄTTEN

Datum .....

Undertecknad .....

som erhållit i uppdrag att spela in ett videoprogram med arbetstiteln

.....

mot ersättning av ..... överlåter härmed upphovsmannarätten

till .....

Den nya innehavaren av upphovsmannarätten får fritt överlåta rätten vidare

.....

Bevittnas:

.....

B.

Vid en videoinspelning på en byggarbetsplats följer man en murare i detalj med kameran. Skall muraren ha ersättning för sin medverkan? Om vi vill utnyttja det inspelade på något sätt kan man bli tvungen att ha murarens tillstånd vilket eventuellt kan erhållas mot ersättning. I praktiken bör man därför i detta fall begära tillstånd av muraren att få filma honom. Lämpligen på en blankett enligt nedan. Man bör alltså i situationer där den man filmar lätt kan igenkännas be att få ett skriftligt tillstånd.

TILLSTÅND ATT GÖRA VIDEOINSPELNING

Datum .....

Härmed ger undertecknad .....

med personnummer .....-.... tillstånd för

..... att filma undertecknad

denna dag samt att det inspelade videoavsnittet får användas i

utbildningssammanhang utan att ersättningsanspråk ställs av

undertecknad nu eller framledes.

Videoavsnittet får ej bearbetas eller förvanskas så att undertecknad

avbildas på ett löjeväckande sätt utan särskilt medgivande.

.....

Bevittnas:

.....

C.

Ett bra program går på TV. Får man spela in detta?

En upptagning av ett program utsänt av Sveriges Radio får i princip inte göras utan tillstånd. Av offentliggjort verk - t ex utsänt video-program - får enstaka exemplar framställas för enskilt bruk. För tillfälligt bruk får ljudupptagning framställas för bruk inom undervisning. (Detta gäller utsänt ljud.) Dock får ej grammofonskiva eller ljudband i allmänhet kopieras. Korta avsnitt av verk som framförs eller visas som led av en dagshändelse får alltid utnyttjas.

Under en inspelning av ett videoprogram behöver Du kanske ett arabiskt hus eller något annat mer eller mindre exotiskt. Du gissar att Sveriges Radio TV har detta i sitt filmarkiv. Då kontaktar Du Sveriges Radio TV:s Kopietjänst, 105 10 Stockholm. Telefon 08/63 10 00. Vet du precis vilket program eller vilken film Du vill ha kopia på bör Du skriva ett brev till Kopietjänst och begära ett pris på en kopia. Viktigt är att ange ändamålet med kopian. Vet Du bara vilket innehåll filmen skall ha kan du besätta tid med Kopietjänst för ett besök. Du kan då med hjälp av Sveriges Radios kartotek leta fram filmer eller videoband med det önskade innehållet. Dessa kan på begäran visas på

plats. Vill man utnyttja filmer får man begära dessa skriftligen. Sveriges Radio undersöker därefter om man får kopiera filmen och talar om vad det kostar.

D.

Ett nytt program åstadkommes genom att tre gamla programavsnitt med olika upphovsmän sammanfogas till ett nytt program. Vem har upphovsman-rätten?

Om det hade gällt ett referat dvs en kopia av ett avsnitt ur ett annat offentligt program och syftet med programmet varit att diskutera det program ur vilket referatet var hämtat skulle det vara tillåtet utan att fråga upphovsmannen. I annat fall får vi ett samlingsverk till vilket var och en av uphovsmännen har uphovsrätt till sin del och måste ge sitt tillstånd innan det kan utnyttjas i samlingsverket. Den som samordnat de olika delarna har även uphovsrätten till denna samordning.

E.

Ett videobandavsnitt av en känd person spelas in i samband med en föreläsning. Inspelningen gjordes enligt överenskommelse för att pröva utrustningen. Några år senare visar det sig att ett avsnitt av den inspelade föreläsningen skulle passa alldeles utmärkt i ett annat program. Självklart kan man inte utan att tillfråga föreläsaren utnyttja hans tidigare föreläsning.

En utövande konstnär (= föreläsare, uppläsare) framförande får ej utan samtycke upptagas på videoband eller utnyttjas på annat sätt. Efter 25 år kan dock denna överföring göras som nämns ovan.

F.

I samband med videoprogram för underivningsändamål blir det ofta aktuellt att göra figurer eller bilder. Därvid får man utan tillstånd kopiera eller utnyttja någon annans offentliggjorda bild eller foto; men man är ersättningskyldig.

G.

Till vårt nyinspelade videoprogram behövs musik. Vad får vi ta för musik?

Endast musik där uphovsmannen (kompositören) varit död i 50 år får användas. Över 25 år gamla inspelningar med aktörer kan även utnyttjas såvida det första kravet är uppfyllt och inspelningen görs från en radioutsändning.

4.4. UTNYTTJANDE AV VIDEOPROGRAM

4.4.1. Allmänt

Behandlingen här kommer att inskränka sig till utnyttjande av videoprogram. Utnyttjande av andra verk som behövs i samband med inspelningen redovisas i kap 4.3.

Upphovsmannen har rätt att bli namngiven och rätt att motsätta sig kränkande ändringar av verket och återgivning i kränkande form. Ett videoprogram får ej kopieras förrän 25 år efter inspelningen eller utsändas i television (eller per kabel) utan att medverkande konstnärer (uppläsare etc) givit sitt tillstånd.

Som tidigare nämnts får i allmänhet ej heller program spelas in utan TV-företagens tillstånd. Mångfaldigande av videokassett inspelad efter utsändning får ej göras förrän efter 25 år.

För att med hänsyn till lagstiftningen underlätta utnyttjandet av videoband eller videoprogram på rätt sätt bör kassetten eller bandrullen vara märkt med upphovsmannens namn eller signatur och årtal för första offentliga visningen.

Av praktiska skäl bör kassetten dessutom vara märkt på så sätt att videokassetten eller videobandet kan returneras efter lån.

4.4.2. Utnyttjande

Ett videoprogram inspelat av en statlig institution i form av högskolan eller universitetet utgör inte det en offentlig handling?

Nej, så är inte fallet. Videoprogram är skyddade av upphovsrätt och utgör inte en upprättad handling som utgör en offentlig handling.

4.5. SAMMANFATTNING

Nedanstående sammanfattning visar i en förenklad form innebörden av vad lagen säger om olika videoinspelade objekt och den fortsatta användningen av det inspelade programmet. Det fortsatta utnyttjandet kan utgöras av mångfaldigande, offentlig visning eller framförande (inklusive utsändning).

OBJEKT	ANVÄNDNINGSSOMRADE				<u>Offentlig visning av videoprogram innehållande objektet</u>
	<u>Mångfaldigande</u>				
	eget bruk	egen undervisn.	undervisn.	kommersiellt utnyttjande	
Personer	1)	1)	1)	1)	1)
Utsänt ljud	tillåtet	tillåtet	tillåtet	1)	1)
TV-utsändning	tillåtet	2)	1)	1)	1)
Grammofonskiva eller ljudband	1)	1)	1)	1)	1)
Film	tillåtet	1)	1)	1)	1)
Fotografisk bild	tillåtet	4)	4)	1)	1)
Konstverk	3)	3)	3)	3)	3)
Citat	tillåtet	tillåtet	tillåtet	tillåtet	tillåtet
Videoprogram	tillåtet	1)	1)	1)	1)

- 1) Tillstånd erfordras alltid
- 2) Tillåtet vid tillfälligt utnyttjande av inspelningen samt enligt sid 5:5
- 3) Får medtas om konstverket är av underordnad betydelse
- 4) Ersättning skall utges

Bl a innebär detta att framställning av exemplar av videoband för eget bruk får ske fritt om det gäller enstaka exemplar och gäller ett offentliggjort verk. Det framställda videoprogrammet skall vara avsett helt för eget bruk. Det kan t ex gälla en effektivisering av den egna forskningen.

Videoprogram framställt för eget bruk får ej utnyttjas för offentlig visning utan tillstånd. Hit räkas även visning för en större, slutna krets i förvärvssyfte. Självklart får det överhuvudtaget inte utnyttjas i kommersiellt syfte utan tillstånd av upphovsmannarättsinnehavaren.

Citat ur olika verk får tas med i ett videoprogram under förutsättning att det behövs för att underlag för en analys e dyl. Endast korta avsnitt får citeras och detta gäller särskilt filmavsnitt. Vid all citering skall källan om möjligt anges och citatet får ej ändras.

Med annat kommersiellt utnyttjande avses då videoprogrammet säljs på ett eller annat sätt och då programmet ej direkt är av utbildningskaraktär.

Som framgår av framställningen är utnyttjandet av videoprogram och möjligheterna att spela in på video starkt begränsade av lagstiftningen i syfte att skydda medverkande aktörer respektive upphovsmän. Den som är osäker om hur man skall bete sig i en viss situation kan vända sig till AV-centralerna. Dessa har utarbetat en viss praxis inom området. Man kan också vända sig till av de organisationer som representerar olika grupper av upphovsmän (se nästa sida).

Förteckning¹⁾ över organisationer för ursprungliga rättsinnehavare

- Föreningen svenska populärauktörer (SKAP)
(kompositörer av "populärmusik")
Box 1539, 111 85 Stockholm
- Föreningen svenska tecknare
Kungsgatan 24, 111 35 Stockholm
- Föreningen svenska tonsättare
Box 1539, 111 85 Stockholm
- Föreningen svenska tonsättares internationella musikbyrå, STIM u.p.a.
Box 1539, 111 85 Stockholm
- Konsthandverkarnas och industriformgivarnas förening (KIF)
Hamngatan 11, 111 47 Stockholm
- Konstnärers riksorganisation (KRO)
Fiskaregatan 3, 116 45 Stockholm
- SIF-klubben vid Sveriges Radio
(omfattar bl a anställda upphovsmän inom Sveriges Radio)
105 10 Stockholm
- Svenska Affischtecknare/Art Directors Club Sweden
(SAFFT/ADS)
Birger Jarlsgatan 48, 114 29 Stockholm
- Svenska danspedagogförbundet
c/o Boman, Äsvägen 2, 171 37 Solna
- Svenska fotografers förbund
Nytorgsgatan 17, 116 22 Stockholm
- Svenska journalistförbundet (SJF)
Pressens hus, Vegagatan 4, 113 29 Stockholm
- Svenska musikerförbundet
Upplandsgatan 4, 111 23 Stockholm
- Svenska regissörsföreningen
c/o Svenska teaterförbundet, Strandvägen 7 B, 114 56 Stockholm
- Svenska teaterförbundet
Strandvägen 7 B, 114 56 Stockholm
- Svenska tonkonstnärslförbundet
c/o Wassberg, Vagnvägen 25, 125 33 Älvsjö

---

¹⁾Ur Carvells Läromedelsrätt

BILAGOR

Bilaga 1	ERFARENHETSUNDERLAG	37
Bilaga 2	UTNYTTJAD VIDEOURUSTNING	40
SEPARATA BILAGOR		
Bilaga 3	TEKNISK HANDLENING	41
	3.1 Allmänt	42
	3.2 Sonyutrustningen	42
	3.3 Philipsutrustningen	47
	3.4 Inspelning, uppspelning och redigering	51
Bilaga 4	FÖRTECKNING ÖVER VIDEOPROGRAM I BYGGNADSBÄNSCHEN 1976	56

1. ERFARENHETSUNDERLAG

Videogruppen har producerat ett flertal program. Produktionen av dessa har i hög grad haft karaktären av försöksverksamhet. Kvaliteten både tekniskt och programtekniskt har varierat inom vida gränser beroende på syftet, aktualiteten, målgruppens storlek och sammansättning samt naturligtvis på att det avser ett inkörningsförlopp. Denna variation i produktionen har givit Videogruppen ett relativt brett erfarenhetsunderlag vad beträffar programproduktion och teknisk utrustning. Programmen som har producerats kan i princip delas upp i tre grupper: produktionstekniskt beskrivande, arbetsmiljöbeskrivande och problemgivande. I de produktionstekniskt beskrivande programmen ingår utvalda scener från olika byggen kompletterade med förklarande skyltar och ritningar för att så entydigt som möjligt beskriva de olika produktionsmetoderna. I de arbetsmiljöbeskrivande programmen har inga direkt utvalda scener spelats in utan endast "normala" händelser från byggarbetsplatser. I de problemgivande programmen behandlar informationen vissa problemsituationer. Scenerna är arrangerade och utspelas runt ett förhandlingsbord. I ett av dessa program har en grupp teknologer själva fått genomföra ett förhandlingsspel. Följande program har producerats:

Produktionstekniskt beskrivande

1. Att besiktiga inför ombyggnad
2. Formbyggnad
3. Glidformsgjutning
4. Oxie vårdhem, del 1, Grunden
5. Oxie vårdhem, del 2, Stomme, tak och fasader

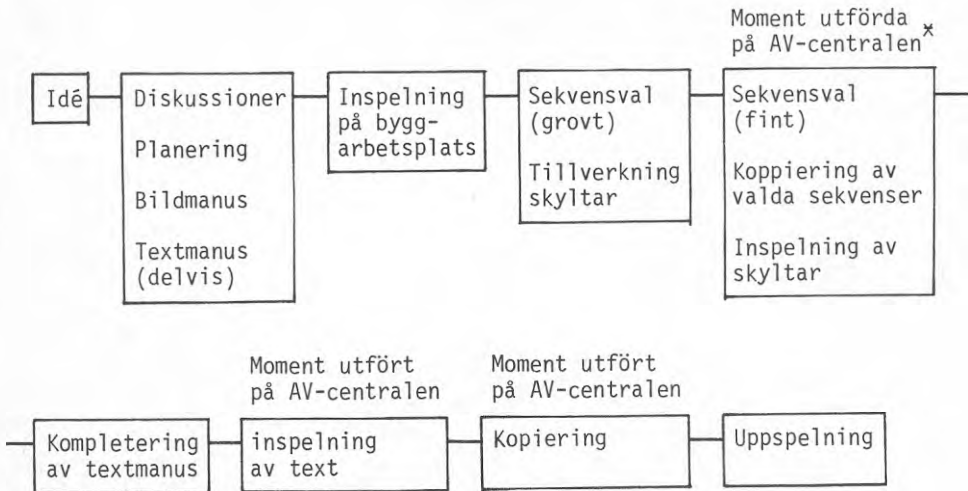
Arbetsmiljöbeskrivande

6. Arbetsanalys nr 1
7. " " 2
8. " " 3
9. " " 4

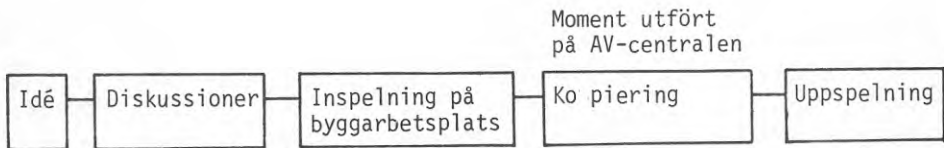
Problemgivande

10. Byggmöte nr 1
11. Byggmöte nr 2
12. Förhandlingsspel (rollspel)

Ambitionsnivån har varierat kraftigt för de olika grupperna, de produktionstekniska ligger på en betydligt högre nivå än de övriga då målgruppen för dessa program har bedömts vara avsevärt större men också eftersom aktualiteten för dessa anses längre. Dessa program är tänkta att användas som komplement till föreläsningar och lektionsundervisning i ämnet Byggproduktionsteknik både på högskolor och gymnasier. Produktionstiden för ett program i denna grupp blev mycket lång och följde i stort följande arbetsgång.

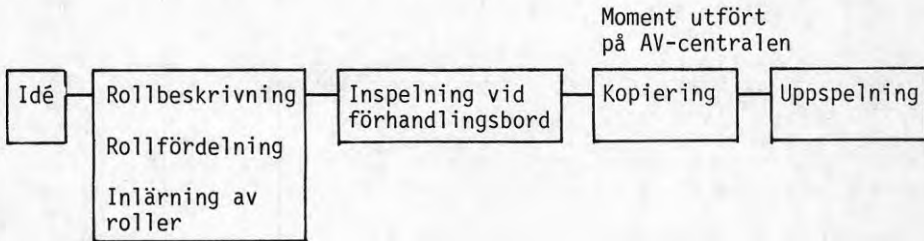
De arbetsmiljöbeskrivande programmen producerades för att användas under laborationer i ämnet Arbetsvetenskap vid LTH. Eftersom intressentgruppen var liten och aktualiteten bedömdes som kortvarig var ambitionsnivån låg. Syftet var att visa olika arbetsmiljöer och eftersom miljöljudet starkt bidrar till miljöupplevelsen så spelades inte någon text in på dessa program. Muntliga kommentarer gavs av laborationsassistenten. Produktionstiden för ett sådant program blev mycket kort och följde i princip följande arbetsgång.

* AV-centralen innehar bl a TV-studio med videoteknisk utrustning.

De problemgivande programmen är tänkta att användas vid övningar i ämnet byggproduktionsteknik. Programmen består av en enda lång sekvens. Ringa redigering erfordrades. Problemet var däremot att beskriva olika roller och att lära rollinnehavarna deras roller. Produktionsgången var följande:

2. UTNYTTJAD VIDEOURUSTNING

Inspelningsutrustning

Programmen 1 - 3 och 10 - 12 har spelats in med minikompkamera, Philips 0050/060, och på videokassetbandspelare, VCR Philips N1520. Övriga program har spelats in med videokamera, Sony AVC-3420 CE, och på videobandspelare, Sony AV-3420 CE.

Philipsutrustningen är nätdriven medan Sonyutrustningen är nät- eller batteridriven. Till den senare hör ett kombinerat nät- och laddningsaggregat.

Vid inspelning med Philipskameran har ett stabilt pelarstativ nyttjats, Sonykameran däremot har i regel nyttjats utan stativ.

Redigeringsutrustning

Programmen 1 och 9 - 12 är oredigerade d v s originalbandet nyttjas utan bearbetning som uppspelningsband. Programmen 6 och 7 har redigerats med Sonys redigeringsmaskin, AB-3270 CR, som givare och Philips VCR som mottagare. Program 8 har redigerats med Sonys redigeringsmaskin som givare och Sonys videobandspelare, AB-3270 CE, som mottagare. Programmen 2 och 3 har redigerats med Philips VCR som givare och Ampex' redigeringsmaskin, 1"bandbredd, som mottagare. Skyltarna i programmen har spelats in med AV-centralens kamerautrustning direkt på Ampexmaskinen. Texten i programmen har spelats in i AV-centralens ljudstudio och direkt till Ampexmaskinen. Från Ampexmaskinen har sedan kopior tagits med VCR:n som mottagare.

Programmen 4 och 5 har i första ledet haft Sonys videobandspelare som givare. Texten i dessa program har först spelats in på en Tandbergsbandspelare och sedan över till Ampexen. I övrigt har redigeringen utförts på samma sätt som för programmen 2 och 3.

Uppspelningsutrustning

Vid kontroll och förarbeten till redigeringen har normalt Sonys videominitor, CVM-110 UET 11" bildrör, nyttjats.

Vid uppspelning av färdiga program från VCR:n har Philips standard färg-TV och/eller Tandbergs monitor med videoingång nyttjats.

TEKNISK HANDLENING

Bilaga till

HANDLENING VID ANVÄNDADET AV VIDEOTEKNIK I BYGGBRANSCHEN

av civ.ing. Bengt Hansson & civ.ing. Lars-Göran Swensson

3. TEKNISK HANDELEDNING

3.1. Allmänt

Det tekniska handhavandet av utrustningarna beskrivs på så sätt att utrustningarnas olika reglage, kontakter och visare beskrivs i punktform och anges med hänvisningar på figurer, se 3.2 och 3.3. Hur inspelning, uppspelning och redigering utförs framgår av 3.4.

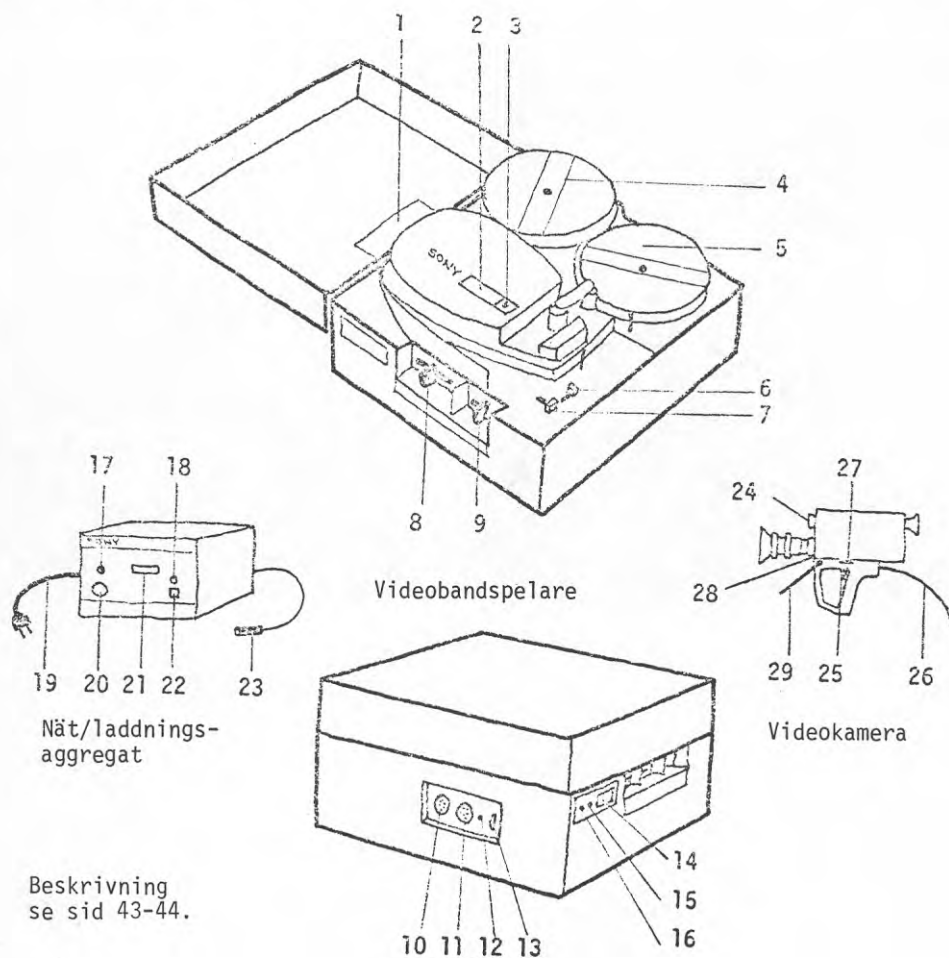
3.2. Sonyutrustningen

Videobandspelare AV-3420 CE

Videokamera AVC-3420 CE

Nät/laddningsaggregat AC-3420 CE

Video monitor CVM-110 UET (se sid 45)

Beskrivning av Sonyutrustningen

1. Förklaring hur videobandet ska sättas i.
2. Digitalt räkneverk (anger minuter och tiondels minut)
3. Nollställningsknapp
4. Avspolningsrulle (längd 30 min)
5. Uppspolningsrulle
6. Stillbild
7. Ljuddubbing. Audio dub förs mot lockfästet varefter funktionsväljaren (8) sätts på FWD. Mikrofonen anslutes till MIC (16).
8. Funktionsväljare
  - Snabbspolning bakåt REW
  - Snabbspolning framåt FF
  - Uppspelning FWD

Om kameran är ansluten till videobandspelaren så sker uppspelning i kameran när funktionsväljaren sätts i läge FWD, bildskärmen i sökaren syns bättre om ögonmusslan fälls upp.

Om uppspelning önskas på monitor anslutes istället denna till kontakten (11), och omkopplaren (12) sätts i läge TV.
9. Inspelning REC
  - Omkopplaren (12) sätts i läge camera. Vid inspelningen förs REC mot lockfästet och därefter sätts funktionsväljaren på FWD.
  - Inspelningen startas när avtryckaren (25) på kameran trycks in.
  - I sökaren lyser under inspelning en röd lampa.
10. Ingång för det kombinerade nät och laddningsaggregatet.
11. Kombinerad in- och utgång för kamera respektive videomonitor. Vid redigering även utgång till annan bandspelare
12. Omkopplare för kamera resp. monitor.
13. Trackingkontroll för bästa bildåtergivning.
14. Batterikontroll. Om visare står på rött fält bör batteriet laddas.
15. Utgång till öronmussla.
16. Ingång för separat mikrofon. Direkt på kameran finns annars en mikrofon (24) som automatiskt kopplas på vid inspelning.

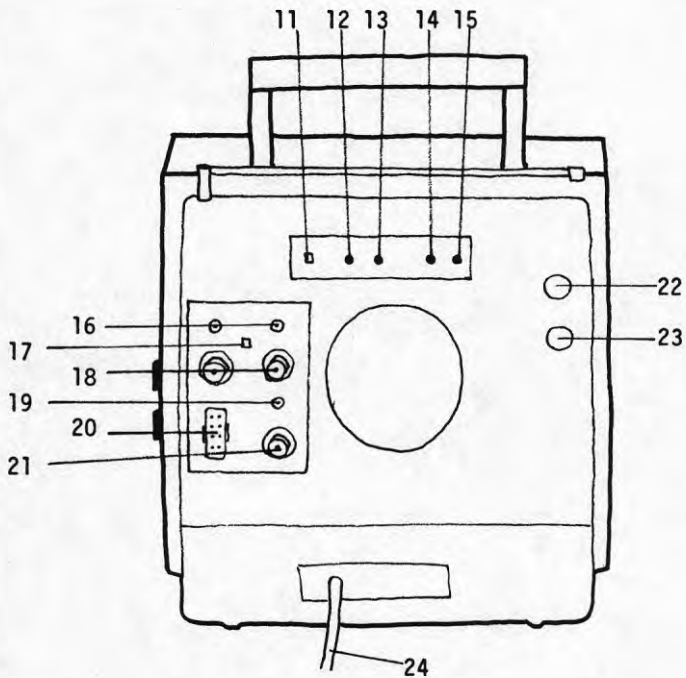
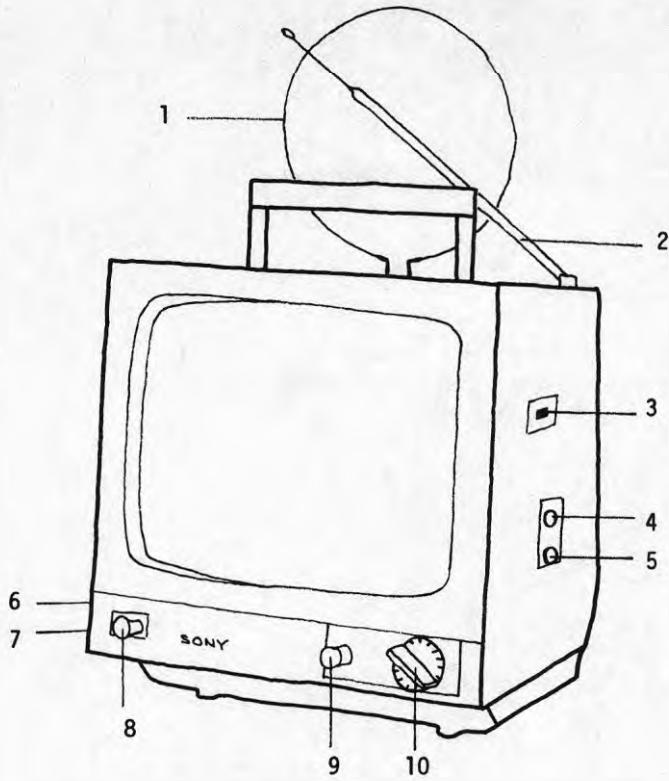
17-23. Nätanslutning

Sladd (19) ansluts till nätet och sladd (23) till kontakt (10) på videobandspelaren.

Nät till (20) kopplas på, indikeringslampan (17) visar att spänningen är påslagen.

Laddning startas genom att knapp (18) trycks in. Laddning av ett separat batteripaket kan ske samtidigt. Denna ansluts då till kontakt (22). Laddningen av ett batteripaket tar c:a fyra timmar. När visaren (21) står på grönt fält är batterierna fulladdade.

24. Mikrofon. Är automatiskt inkopplad om inte separat mikrofon används.
25. Start/stopp av inspelning. Se punkt (9).
26. Ansluts till kontakt (11) på videobandspelaren.
27. Rätt för att ta av pistolhandtaget. Kameran kan monteras på stativ både med och utan pistolhandtag.
28. Start/stopp av inspelning när pistolhandtaget är avskruvat. Se punkt (9).
29. Infällbara stödben.

Video monitor CVM-110 UET, beskrivning se sid 46.

Beskrivning av Sony's videomonitor

1. UHF antenn
2. VHF antenn
3. Omkopplare TV/VTR
  - I läge TV fungerar monitorn som en vanlig TV
  - I läge VTR fungerar monitorn som en videomonitor
4. Kontrastkontroll
5. Ljuskontroll
6. Utgång till öronmussla
7. Utgång till ljudbandspelare
8. UHF-kontroll
9. På/av (ut/in) och volymkontroll
10. VHF-kanalväljare (för video kanal 3)
11. Omkopplare för extern och intern antenn
- 12-13. Antenn VHF
- 14-15. Antenn UHF
16. Ljudingångar
17. Omkopplare 75-ohm
18. Videoingångar
19. Ljudutgång
20. Kombinerad in- och utgång för video och ljud. Om denna anslutning används kan ingen annan (16, 18, 19, 21) kopplas in.
21. Videoutgång
22. Vertikalkontroll
23. Horisontalkontroll
24. Nätkabel

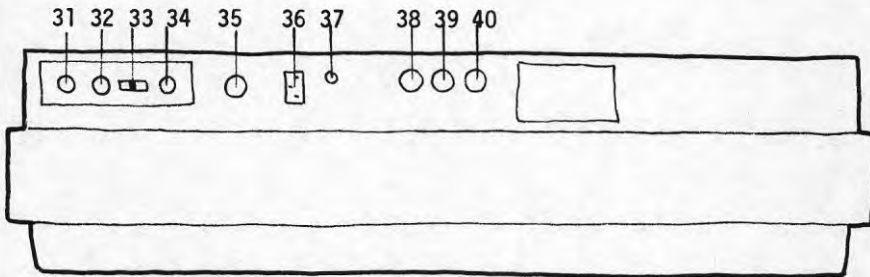
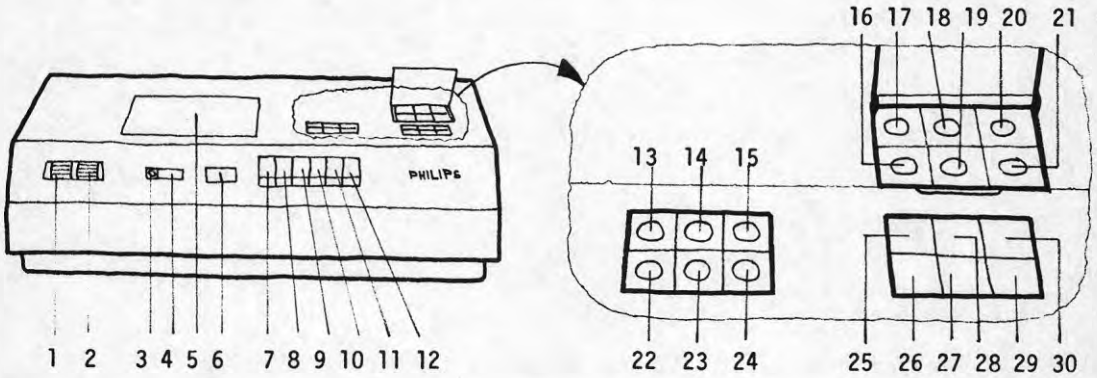

3.3 Philipsutrustningen

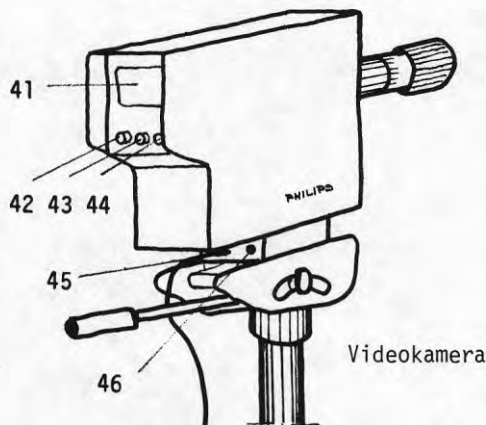
Videokassetbandspelare VCR N1520

Videokamera Minikompkamera 0050/060

Standard färg-TV 26" (se sid 50)

Videokassetbandspelare

Beskrivning
se sid 48-50.

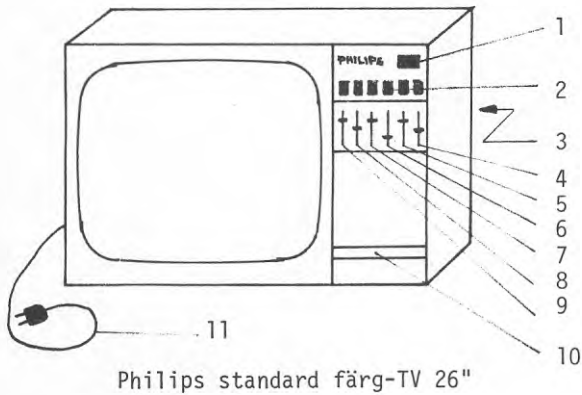
Videokamera

Beskrivning av Philipsutrustningen

1. Trackingkontroll för bästa bildåtergivning
2. Inspelningskontroll för ljud. Kan ställas in på automatik eller skötas manuellt.
3. Nollställningsknapp
4. Digitalt räkneverk
5. Lucka för kassetband. Tre olika längder på kassetband finns; 30, 45 och 60 min.
6. Nivåmätare för ljud vid inspelning resp. avstämningsinstrument och trackinginstrument.
7. Tangent som öppnar kassetluckan
8. Snabbspolning bakåt (Stannar automatiskt vid bandets början)
9. Snabbspolning framåt
10. Uppspelning och kombination med (12) inspelning
11. Stopp
12. Inspelning
13. Indikerar att TV-kontakten används
14. Stillbild
15. Nät från
16. Ljudspår 1
17. Assemble. Addering av en ny inspelning, bild och ljud, till en redan existerande inspelning, störningsfritt. Slås ifrån automatiskt när inspelningen stoppas på 11.
18. Insert. Störningsfritt inlägg av en ny inspelning, endast bild, till en redan existerande inspelning
19. Ljudspår 2
20. Ljuddubning. Kan ske valfritt till spår 1 eller spår 2. Vid laddning eller urladdning av bandet eller efter att nätet fallit bort väljs automatiskt spår 1.

21. Färgsläckare. Trycks ner för svart/vit bild.
22. Indikerar att videokontakten används (videosignal in).
23. Kontroll av inspelningsnivå
24. Nät till.
25. Indikerar assemble
26. Indikerar att ljudspår 1 spelas in.
27. Indikerar att ljudspår 2 spelas in.
28. Indikerar insert.
29. Indikerar att den mottagna signalen är i färg.
30. Indikerar ljuddubning.
31. Antennutgång. Kan kopplas till en vanlig TV:s antenningång.
32. Video ut. Kopplas till en videomonitor eller vid redigering till en annan videobandspelare.
33. Omkopplare för val av inspelningssignal för videoingång eller TV-kontakt.
34. Video in. Kopplas till en annan videobandspelares videoutgång eller vid inspelning till kameran.
35. TV-kontakt för inspelning/avspelning via TV-mottagare + adapter.
36. Nät
37. Nätomkopplare
38. Kombinerad ljudkontakt. Kopplas till mikrofon.
39. Linjeutgång. Kopplas till videomonitor eller vid redigering till en annan videobandspelare.
40. Linjeingång. Kopplas till annan videobandspelares ljudutgång vid inspelning.
41. Kontrollbildskärm
42. Inställning av ljusnivån på kontrollbildskärmen.

43. Nät till/från.
44. Inställning av kontrast på kontrollbildskärmen.
45. Nätkabel
46. Signal till video eller monitor.

Philips standard färg-TV 26"

Beskrivning av Philips standard färg-TV

1. Till/från
2. Programväljare, nr 6, märkt VCR, används också vid uppspelning av VCR-program.
3. Antennuttag/anslutningsuttag till VCR-kassettspelare.
4. Färgreglage
5. Kontrastreglage
6. Ljusreglage
7. Diskantreglage
8. Basreglage
9. Volymreglage
10. Förinställningsenhet för inställning av programväljarna
11. Anslutning till nätet.

3.4 Inspelning, uppspelning och redigering

Bruksanvisning för inspelning och uppspelning med Sonyutrustningen.

Alla punkthänvisningar i följande bruksanvisning avser hänvisningar till avsnitt 3.2. Hänvisningarna kan dels gälla videobandspelare med kamera och nät/laddningsaggregat dels videomonitor, av texten framgår vilken som avses. Före inspelning och uppspelning är det lämpligt att "lära känna" utrustningen i natura med hjälp av avsnitt 3.2.

Arbetsgången vid inspelning:

- Kontrollera att batterierna är laddade (se pkt 14), vid behov, ladda batterierna (se pkt 17-23).
- Anslut kameran till videobandspelaren (se pkt 11).
- Sätt i videobandet (se pkt 1) och spola fram bandet ca 10 sek (se pkt 8).
- Nollställ räkneverket (se pkt 3).
- Om bandet innehåller inspelade sekvenser, nollställes räkneverket vid den första sekvensens början, därefter spolas bandet fram till aktuell inspelningsposition (se pkt 8).
- Påbörja inspelningen (se pkt 9).
- Vid kortare uppehåll stoppas inspelningen med avtryckaren på kameran, vid längre uppehåll förs därefter också funktionsväljaren till stoppläget.
- Efter inspelningen kan det inspelade kontrolleras i kameran (se pkt 8) direkt på platsen.
- Ladda batterierna snarast möjligt efter avslutad inspelning.

Arbetsgången vid uppspelning:

- Anslut videobandspelaren till nätet (se pkt 17-23).
- Sammankoppla videobandspelaren (se pkt 11) med videomonitorn (se pkt 20). Omkopplaren på videobandspelaren sätts i läge TV (se pkt 12).
- Anslut videomonitorn till nätet, sätt omkopplaren på monitorn i läge VTR (se pkt 3) och kanalväljaren på kanal 3 (se pkt 10). Sätt på monitorn (se pkt 9).
- Påbörja uppspelningen (se pkt 8).
- Vid dålig bildåtergivning justeras trackingkontrollen (se pkt 13).
- Bilden kan "frysas" (se pkt 6) men p g a slitage bör bilden inte "frysas" längre än ca 10 sek.
- Både vid uppspelning och inspelning stannar videobandspelaren när bandet är slut.

Bruksanvisning för inspelning och uppspelning med Philipsutrustningen.

Punkthänvisningarna i följande bruksanvisning avser i de flesta fall hänvisningar till avsnitt 3.3. Hänvisningarna kan dels gälla videobandspelare med kamera dels TV-motagare, av texten framgår vilken som avses. Före inspelning och uppspelning är det lämpligt att "lära känna" utrustningen i natura med hjälp av avsnitt 3.3.

I några fall hänvisas till beskrivningen av Sonys videomonitor under avsnitt 3.2, detta gäller om videomonitorn i stället för TV-motagaren utnyttjas för att ge en kontrollbild under inspelning.

Arbetsgång vid inspelning:

- Anslut videobandspelaren och kameran till nätet.
- Sammankoppla kameran (se pkt 46) med videobandspelaren (se pkt 34).
- Omkopplaren (se pkt 33 och 22) sätts i läge videosignal in.
- Anslut mikrofonen till videobandspelaren (se pkt 38).
- Om kontrollbild önskas under inspelningen kan TV-motagaren eller videomonitorn anslutas till videobandspelarens antennutgång (se pkt 31) resp videoutgång (se pkt 32 och 39). På TV-motagaren sker anslutningen till antennuttaket (se pkt 3) och på videomonitorn till videoingången (se pkt 16 och 18).
- Placera kassetten i videobandspelaren (se pkt 7). Kassetten främre lucka öppnas innan kassetten skjuts in i kassettluckan.
- Sätt på videobandspelaren (se pkt 24) och spola fram bandet ca 10 sek (se pkt 10).
- Nollställ räkneverket (se pkt 3-4).
- Om bandet innehåller inspelade sekvenser, nollställes räkneverket vid den första sekvensens början, därefter spolat bandet fram till aktuell inspelningsposition (se pkt 9).
- Beroende på inspelningssituationen nedtryckes assembl eller insert (se pkt 17 och 25 resp 18 och 28)
- Välj ljudspår (se pkt 16, 20 och 26 resp 19 och 27).
- Ljudnivån kan under inspelningen skötas manuellt eller från början ställas in på automatik (se pkt 2).
- Sätt på kameran (se pkt 43) och ställ in kontrollbilden på kameran (se pkt 41, 42 och 44). OBS denna inställning påverkar inte inspelningssignalen.
- Sätt på TV-motagaren/videomonitorn (se pkt 1 resp 9). Vid betraktande av denna skärm kan lämplig inspelningssignal ställas in med kameraoptiken. Om TV-motagare/videomonitor inte används kan videosignalen kontrolleras på nivåmätaren (se pkt 6) samtidigt som kontrolltangenter nedtrycks (se pkt 23).

- Välj kanal 6 på TV-motagaren och kanal 3 på videomonitorn.
- Inspelningen påbörjas genom att först trycka ned framspolningstangenten (se pkt 10) och straxt därefter inspelningstangenten (se pkt 12). OBS framspolningstangenten måste hållas nedtryckt när inspelningstangenten trycks ned.
- Inspelningen avslutas när stopptangenten trycks ned (se pkt 11).
- Kassetbanden är försedda med automatiskt stopp både i början och slutet.
- När kassetbyte ska ske måste spänningen till videobandspelaren slås ifrån (se pkt 15).

Arbetsgången vid uppspelning:

- Anslut videobandspelaren och TV-motagaren till nätet.
- Anslut antennutgången på videobandspelaren (se pkt 31) med TV-motagarens antennuttag.
- Placera kassetten i videobandspelaren (se pkt 7). Kassetten främre lucka öppnas innan kassetten skjuts in i kassettluckan.
- Sätt på videobandspelaren (se pkt 24) och TV-motagaren (se pkt 1). Välj kanal 6 märkt VCR (se pkt 2).
- Om endast en kortare sekvens på bandet ska spelas upp nollställes räkneverket (se pkt 3 och 4) vid bandets början och snabbspolas sedan fram till önskad sekvens. Förutsättningen är naturligtvis att bandets innehåll tidigare är "klockat".
- Välj rätt ljudspår (se pkt 16, 20 och 26 resp 19 och 27).
- Uppspelningen påbörjas genom att trycka ned framspolningstangenten (se pkt 10).
- Justera bildåtergivningen med trackingkontrollen (se pkt 1).
- Bilden kan "frysas" (se pkt 14) men på g a slitage bör bilden inte "frysas" längre än ca 10 sek.
- Bandet stannar automatiskt när det är slut.
- När kassetbyte ska ske måste spänningen till videobandspelaren slås ifrån (se pkt 15).

Bruksanvisning för ljud dubbning med Philipsutrustningen.

Innan ljud dubbning ska utföras bör följande avsnitt studeras och i förekommande fall praktiskt övas:

- Philipsutrustningen
- Bruksanvisning för inspelning och uppspelning med Philipsutrustningen
- Redigeringsteknik, se avhandlingen kap 2.4.3, nivå 1.

Arbetsgången vid direkt ljud dubbning till videobandspelaren blir följande:

- Koppla videoutrustningen för uppspelning, pröva lämplig röstnivå med hjälp av en "slaskkassett", orginalkassetten kan annars lätt förstöras.
- Anslut mikrofonen (se pkt 38).
- Starta uppspelningen och tryck först ner ljud dubb tangenten (se pkt 20) och därefter REC-tangenten (se pkt 12). Läs in text med lämplig röstnivå, justera samtidigt inspelningsnivån (se pkt 2) med hjälp av nivå-mätaren (se pkt 6).
- Spola tillbaka och kontrollera det inspelade, upprepa tills dess att bra ljud återgivning erhålles.
- Placera orginalkassetten i videobandspelaren.
- Välj ljudspår.
- Starta uppspelningen, straxt innan text ska läsas in trycks ljud dubb tangenten ner och omedelbart därefter REC-tangenten, läs in text-avsnittet.
- Direkt efter ett inläst textavsnitt stoppas videobandspelaren (se pkt 11). Detta för att det naturliga ljudet mellan textavsnitten inte ska spolas bort.
OBS när bandet stoppas slås automatiskt ljud dubbning tangenten ifrån. Automatiskt kopplas också ljudspår 1 in. Glöm därför inte att vid nästa textinläsning åter trycka ner ljud dubbning tangenten och tangenten för aktuellt ljudspår, följden blir annars att också bilden "suddas" när REC-tangenten trycks ner.

Arbetsgången vid ljud dubbning till videobandspelaren med hjälp av en ljudbandspelare blir följande:

- Koppla ljudbandspelaren för inspelning och pröva lämplig röstnivå, upprepa tills dess att bra ljud återgivning erhålles.
- Koppla videobandspelaren för uppspelning, sätt i orginalkassetten.
- Starta uppspelningen och läs in texten på ljudbandspelaren samtidigt som bildskärmen betraktas. När hela texten är inspelad kan ljud dubbningen ske både på "manuell" och elektronisk väg. Vid elektronisk ljud dubbning, vilket är att föredra, kopplas ljudbandspelaren till linjeingången (se pkt 40).
Hur tekniken i detalj utföres framgår av avhandlingen kap 2.4.3 Redigeringsteknik, nivå 1. Tekniken är, bortsatt från att man vid "manuell" ljud dubbning är i behov av ett "ljudlöst" rum, likartad för de två sätten.

Bruksanvisning för bildredigering med Sony's videobandspelare som givare och Philip's VCR som motagare.

Innan bildredigering ska utföras bör följande avsnitt studeras och i förekommande fall praktiskt övas:

- Sonyutrustningen
- Philipsutrustningen
- Bruksanvisning för inspelning och uppspelning med Sonyutrustningen
- Bruksanvisning för inspelning och uppspelning med Philipsutrustningen
- Redigeringsteknik, se avhandlingen kap 2.4.3, nivå 2.

Arbetsgången blir följande:

- Koppla videobandspelarna, videomonitorn/TV-motagaren och i förekommande fall Philipskameran till nätet.
- Anslut videomonitorn/TV-motagaren till VCR'n (se Arbetsgången vid inspelning med Philipsutrustningen).
- Vid överspelning, av en på Sonyn inspelad sekvens, sammankopplas videobandspelarna. Kontakten (se pkt 11) på Sonyn anslutes till videoingången (se pkt 34) resp ljudingången (se pkt 40) på VCR'n. Vid sekvensval måste REC-tangenten på VCR'n tryckas ner för att bild ska erhållas, uppspelningen i övrigt framgår av Arbetsgången vid uppspelning med Sonyutrustningen. Hur överspelningen i detalj går till framgår av avhandlingen kap 2.4.3 nivå 2.
- Vid direktinspelning, av en textskylt, figur eller en på platsen arrangerad sekvens, anslutes i stället för Sonybandspelaren Philipskameran till VCR'n (se Arbetsgången vid inspelning med Philipsutrustningen).

FÖRTECKNING ÖVER VIDEOPROGRAM I BYGGBRANSCHEN 1976

Bilaga till

HANDELDNING VID ANVÄNDADET AV VIDEOTEKNIK I BYGGBRANSCHEN

av civ.ing. Bengt Hansson & civ.ing. Lars-Göran Swensson

FÖRORD

Till hjälp för de företag, skolor, institutioner och enskilda som söker inspelade videokassettprogram med motiv eller tema från byggbranschen eller som kan vara av intresse i byggbranschen har denna inventering av befintliga videokassettprogram genomförts. Sammanställningen är inte fullständig bl a på grund av att det är svårt att nå dem som har program och dessutom få dem att redovisa vad deras program innehåller.

Sammanställningen av de olika videoprogrammen har överlämnats till Institutet för byggdokumentation och de olika programmen som är avsedda för uthyrning ingår i Byggdok:s filmlista.

Uppgifter såsom lämplig målgrupp, syfte, innehåll, tekniska data, användningssätt m m finns angivna för varje videoprogram i kortfattad form där så har varit möjligt.

Filmerna i sammanställningen är ordnade och klassificerade enligt det universella decimalklassifikationssystemet (UDK) vilket innebär följande UDK-grupper:

	<u>UDK</u>
Sociologi. Statistik. Normer. Standardisering. Bostadspolitik.	3
Medicin. Hygien. Skyddsteknik.	61
Korrosion. Verkstadsteknik.	620. 19/621
Anläggnings- och kommunalteknik.	624/628
Lantbruk. Skogsbruk.	63
Organisation av industrier, handel och samfärdsel.	65
Industrier. Tillverkning.	66/68
Husbyggnad.	69
Byggmaterial.	691
Byggnadsarbetens utförande.	693/694
Installationer i byggnader. Uppvärmning. Ventilation. Belysning.	696/697
Isolerande och skyddande konstruktioner.	699.8
Samhällsplanering. Miljö.	71
Arkitektur.	72
Bostäder och hjälpmedel för handikappade.	728

Bengt Hansson

Lars-Göran Swensson

PROGRAMFÖRTECKNING

<u>Programtitel</u>	<u>UDK</u>
Lyssna	3
Inte bara ord	3
Ordet är ditt	3
Ekonomisk vårjournal 1976	3
Kurt Samuelsson	3
Erik Rehnman	3
Din roll / företagets roll i samhället	3
Mot ny lag	3 / 65
Arbete och samarbete	3 / 65
Ny på jobbet	3 / 65
Byta lönesystem	3 / 65
Behöver vi ha löneskillnader	3 / 65
Människan i arbetslivet	3 / 65
Demokrati på arbetsplatsen	3 / 65
Lyfta rätt och lätt	61
Ge honom luft	61
Att rädda liv, 1 Inblåsningmetoden	61
Att rädda liv, 2 Dyrbara sekunder	61
Kyla kan döda	61
Olyckor kan undvikas	61
Var rädd om din hörsel	61
Farligt gods	61
Säkerhet vid kranarbete	61
Det är så rasande enkelt	61
För säkerhets skull	61
Contraphon	61
The Stirling engine	620
Ölandsbron	624/628
Klart för start i Ringhals	624/628
Vidareutbildning i företag	65
Från idé till produkt	65
Idéer att följa	65
Kommunikation i företag	65
Informera mera	65
Förhandlingar om förändringar	65
På jobbet	65
Parter i samverkan	65
Arbetsledning i utveckling	65
Problemlösning 1 - några grundprinciper	65
Kollektivavtal - vad är det	65
Tid att tänka	65
Sätt fräs på företaget	65
Hur ger vinsten trygghet	65
Metodarbete, tips, överföring, utveckling	65
Malm i rörelse	65
Byggmöte 1 - problem uppstår	65
Byggmöte 2 - problem löses	65
Förhandlingsteknik mm (ca 10 program)	65

ESSEM-taket	691
Uppsättning av mellanväggar	693/694
Uppsättning av glespanel, gipsplank, träpanel i tak	693/694
Montering av kökssnickerier	693/694
Spackling, målning, tapetsering	693/694
Arbetsstillfredsställelse en jämförelse av vägg- tillverkning med olika produktionsmetoder plats- tillverkning - industriell tillverkning	693/694
Ombyggnad besiktning av ett småhus	693/694
Oxie vårdhem, 1 Grunden	693/694
Oxie vårdhem, 2 Stomme, tak och fasader	693/694
Oxie vårdhem, 3 Inredning och installationer	693/694 696/697
Formbyggnad	693/694
Glidformsgjutning	693/694
Light	696/697
Inte bara luft	696/697
Renare luft och vatten	71
Medlem av kommun och medverkan till samverkan	71
En renare värld	71
Högenergisamhället - lättsinne eller skyldighet	71
Bil i miljö	71
Utvecklingens baksida	71
Vad kommer att utmärka vår framtid: planering eller svält	71

DATA   Tidslängd: 16 min.   Inspelningsår: 1961
Kassettyp / bandtyp: VCR   färg / ~~XXXXXXXX~~ *
Tal: Svenskt   (svenskt? engelskt?)
Företag / institution: PA-distribution
Adress: Box 5007 102 41 STOCKHOLM   Tel: 08/141400
Kontaktman: .....
Köp: nej/ja ..... kr (inkl moms)   Hyra: nej/ja ..... kr/..... (inkl moms)

MALGRUPP Personal i utpräglad kommunikationsställning
.....

SYFTE
.....
.....
.....

INNEHÅLL Betydelsen av effektiv kommunikation mellan människor, att göra sig
förstådd, att förstå andra, att bli accepterad samt att åstadkomma
bestämda handlingar och attityder.
.....
.....

ANVÄNDNINGSSÄTT
.....
.....

* stryk över ej tillämpligt

VIDEOGRUPPEN
BYGGPRODUKTIONSTEKNIK

PROGRAMTITEL
ORDET ÄR DITT

DLK
3

DATA Tidslängd: ..26.... min. Inspelningsår: ..1974.....
Kassettyp / bandtyp: ..U-matic/VCR..... färg / ~~svartvitt~~ *
Tal: ..Svenskt.....(svenskt? engelskt?)
Företag / institution: ..PA-distribution.....
Adress: ..Box 5007 .. 102 41 STOCKHOLM ..... Tel: ..08/141400.....
Kontaktman: ..
Köp: ~~nej~~/ja 2.600. kr (inkl moms) Hyra: ~~nej~~/ja ..275... kr/dag (inkl moms)
Kompleteringshäfte och grammofonskiva säljes även separat 45:-

MÅLGRUPP För alla som skall framträda inför publik.....
.....

SYFTE Att ge råd och idéer till talare för att deras anförande ska förbättras.
.....
.....
.....

INNEHÅLL Programet berättar om en ung avdelningschef som för första gången skall
presentera en idé inför publik och hur han på ett helt oväntat sätt
räddas från att gripas av panik. Programet behandlar problemet med nervo-
sitet på ett positivt sätt och visar hur man kan kommunicera med
åhörarna på en personlig och individuell nivå.

ANVÄNDNINGSSÄTT ..
.....
.....

* stryk över ej tillämpligt

DATA   Tidslängd: ..17..... min.   Inspelningsår: 1976.....
Kassettyp / bandtyp: ...U-matic/VCR..... färg / svart-vit *
Tal: .Svenskt.....(svenskt? engelskt?)
Företag / institution: ..... PA-distribution.....
Adress: ..Box 5007..... 102 41 STOCKHOLM..... Tel: ..08/141400.....
Kontaktman: .....
Köp: ~~xxx~~/ja .500... kr (inkl moms)   Hyra: ~~xxx~~/ja 175..... kr/dag (inkl moms)

MÅLGRUPP Ekonomiskt intresserade.....
.....

SYFTE   Konjunkturinformation.....
.....
.....
.....

INNEHÅLL   Programmet ger genom diagram och intervjuer en aktuell, elementär
konjunkturinformation.....
.....
.....
.....

ANVÄNDNINGSSÄTT   Texthäfte "Det ekonomiska läget".....
.....
.....

* stryk över ej tillämpligt

DATA Tidslängd: ..... min. Inspelningsår: .....
Kassettyp / bandtyp: U-matic/VCR färg / svart-vit *
Tal: Svenskt ..... (svenskt? engelskt?)
Företag / institution: PA-distribution .....
Adress: Box 5007 102 41 STOCKHOLM Tel: 08/141400 .....
Kontaktman: .....
Köp: nej/ja ..... kr (inkl moms) Hyra: nej/ja ..... kr/..... (inkl
moms)

MÅLGRUPP .....

SYFTE .....

INNEHÅLL .....

ANVÄNDNINGSSÄTT .....

* stryk över ej tillämpligt

DATA   Tidslängd: ..... min.   Inspelningsår: .....

Kassettyp / bandtyp: ...U-matic/VCR..... färg / svart-vit *

Tal: Svenskt .....(svenskt? engelskt?)

Företag / institution: ....PA-distribution.....

Adress: Box 5007   102 41 STOCKHOLM   Tel: 08/141400

Kontaktman: .....

Köp: nej/ja ..... kr (inkl moms)   Hyra: nej/ja ..... kr/.....(inkl moms)

MÅLGRUPP .....

.....

SYFTE .....

.....

.....

.....

INNEHÅLL .....

.....

.....

.....

.....

ANVÄNDNINGSSÄTT .....

.....

.....

---

* stryk över ej tillämpligt

VIDEOGRUPPEN
BYGGPRODUKTIONSTEKNIK

PROGRAMTITEL
LYSSNA

UDK
3

DATA   Tidslängd: 17 min.   Inspelningsår: 1972
Kassettyp/ bandtyp: VCR färg / ~~svartvit~~ *
Tal: Svenskt (svenskt? engelskt?)
Företag / institution: PA-distribution
Adress: Box 5007 102 41 STOCKHOLM Tel: 08/141400
Kontaktman: .....
Köp: nej/ja ..... kr (inkl moms)   Hyra: nej/ja ..... kr/..... (inkl moms)

MÅLGRUPP Arbetsledare

SYFTE

INNEHÅLL Vi möter i programmet en avdelningschef som är belastad med ett mycket vanligt fel - han lysnar inte. Kommunikationen blockerar.
Att kunna lysna är inte lätt - det är något man måste lära sig och vara uppmärksam på. Programmet visar hur.

ANVÄNDNINGSSÄTT

* stryk över ej tillämpligt

VIDEOGRUPPEN
BYGGPRODUKTIONSTEKNIK

PROGRAMTITEL
DIN ROLL / FÖRETAGETS ROLL I SAMHÄLLET

UDK
3

DATA   Tidslängd: 22 min.   Inspelningsår: 1974
Kassettyp / bandtyp: U-matic/VCR färg / svart-vit *
Tal: Svenskt (svenskt? engelskt?)
Företag / institution: PA-distribution
Adress: Box 5007 102 41 STOCKHOLM   Tel: 08/141400
Kontaktman:
Köp: nej/ja kr (inkl moms)   Hyra: xxx/ja 195 kr/dag (inkl moms)
Elevehäfte: 1:-/st   Lärarhandledning: gratis

MÅLGRUPP   Gymnasieskolan mfl

SYFTE

INNEHÅLL   Programmet visar individers och grupper samhällesroller samt motiv
och problemställningar kring ett aktiebolags tillkomst och utveckling.

ANVÄNDNINGSSÄTT

* stryk över ej tillämpligt

VIDEOGRUPPEN
BYGGPRODUKTIONSTEKNIK

PROGRAMTITEL
MOT NY LAG

UDK
3/65

DATA Tidslängd: 21 min. Inspelningsår: 1976
Kassettyp/ bandtyp: U-matic/VCR färg / svart-vit *
Tal: Svenskt (svenskt? engelskt?)
Företag / institution: PA-distribution
Adress: Box 5007 102 41 STOCKHOLM Tel: 08/141400
Kontaktman:
Köp: ~~xxx~~/ja 800 kr (inkl moms) Hyra: ~~xxx~~/ja 275 kr/dag (inkl moms)

MALGRUPP

SYFTE Att stimulera till diskussion om företagens handlingsberedskap inför den nya lagen.

INNEHÅLL Programmet grundar sig på det förslag till "lag om medbestämmande i arbetslivet" som regeringen överlämnat till lagrådet.

ANVÄNDNINGSSÄTT

* stryk över ej tillämpligt

VIDEOGRUPPEN	PROGRAMTITEL	UDK
BYGGPRODUKTIONSTEKNIK	ARBETE OCH SAMARBETE	3/65

DATA   Tidslängd: ..26.... min.   Inspelningsår: ..1975.....

            Kassettyp / bandtyp: ..U-matic/VCR..... färg / svart-vit *

            Tal: ..Svenskt / Engelskt.....(svenskt? engelskt?)

            Företag / institution: .....PA-distribution.....

            Adress: ...Box 5007.....102 41 STOCKHOLM..... Tel: .....08/141400.....

            Kontaktman: .....

            Köp: ~~xxx~~/ja ..900.. kr (inkl moms)   Hyra: ~~xxx~~/ja ..300... kr/dag (inkl moms)

            Programhäfte: gratis

MALGRUPP All personal inom företag.....

.....

SYFTE   Programet är lämpligt att användas som upptakt till diskussioner.....

            om bättre arbetsformer och samarbetsrutiner i produktionen.

.....

.....

INNEHÅLL Programet innehåller några glimtar från olika företag där ledning.....

            och fackklubbar gemensamt arbetar med att finna nya och bättre arbetsformer.

            För varje företag ges en kort sammanfattning av vad som skett och.....

            därefter intervjuas de anställda om sina synpunkter på förändringarna.

.....

ANVÄNDNINGSSÄTT För dem som vill tränga djupare in i de aktuella företagens.....

            lösningar finns separata program och rapporter för vart och ett av de.....

            nio praktikfallsföretagen. Inget av de nio företagen är ett byggföretag.

* stryk över ej tillämpligt

VIDEOGRUPPEN

PROGRAMTITEL

UDK

BYGGPRODUKTIONSTEKNIK

NY. PA. JOBBET

3/65

DATA   Tidslängd: 26 ..... min.   Inspelningsår: 1974

Kassettyp / bandtyp: .... U-matic/VCR ..... färg / svart-vit *

Tal: .... Svenskt ..... (svenskt? engelskt?)

Företag / institution: .... PA-distribution .....

Adress: .... Box 5007   102 41 STOCKHOLM ..... Tel: .... 08/141400 .....

Kontaktman: .....

Köp: ~~xxx~~/ja 700 ... kr (inkl moms)   Hyra: ~~xxx~~/ja 250 ... kr/dag (inkl moms)

Programhäfte: gratis

MALGRUPP   Personer som sysslar med personalfrågor. ....

.....

SYFTE   Att stimulera tittarna till att diskutera introduktionen av nyanställda. ....

.....

.....

INNEHÅLL   I sex olika scener skildras hur en nyanställd kan uppleva sin första ....

tid på en ny arbetsplats. ....

.....

.....

ANVÄNDNINGSSÄTT .....

.....

.....

* stryk över ej tillämpligt

DATA Tidslängd: 10 min. Inspelningsår: 1974
 Kassettyp / bandtyp: U-matic/VCR färg / svart-vit *
 Tal: Svenskt (svenskt? engelskt?)
 Företag / institution: PA-distribution
 Adress: Box 5007 102 41 Stockholm Tel: 08/141400
 Kontaktman:
 Köp: ~~xxx~~/ja 400... kr (inkl moms) Hyra: ~~xxx~~/ja 200... kr/dag (inkl moms)
 Programhäfte: gratis

MÅLGRUPP Projektgrupper, fackliga representanter och personalkommittéer.
 .....

SYFTE Att stimulera till diskussion om löneskillnader.
 .....
 .....

INNEHÅLL Några anställda inom ett antal företag som tillhör olika branscher
 svarar på frågor om vi behöver ha löneskillnader.
 .....
 .....

ANVÄNDNINGSSÄTT Programmet är lämpligt som en introduktion till skrift nr 7
 "Vilka löneskillnader ska vi ha?" i serien Fakta och synpunkter från
 SAF.

* stryk över ej tillämpligt

DATA Tidslängd: 26 min. Inspelningsår: 1975
 Kassettyp / bandtyp: U-matic/VCR färg / svart-vit *
 Tal: Svenskt (svenskt? engelskt?)
 Företag / institution: PA-distribution
 Adress: Box 5007 102 41 Stockholm Tel: 08/141400
 Kontaktman: .....
 Köp: ~~xxx~~/ja 500 kr (inkl moms) Hyra: ~~xxx~~/ja 200 kr/dag (inkl moms)
 Programhäfte: gratis

MALGRUPP Styrelsen och olika ledningsgrupper inom företaget.
 .....

SYFTE Att stimulera till diskussioner och ge en översiktlig information
 om arbetsrättskommitténs betänkande, §32-utredningen.
 .....
 .....

INNEHÅLL Huvuddelen av programmet innehåller en diskussion mellan SAF's
 representanter i arbetsrättskommittén och två företagsrepresentanter.
 De behandlar några av förslagets huvudpunkter, nämligen den vidgade
 förhandlingsrätten, tolkningsföreträdet, den kvardröjande stridsrätten
 och regler vid olovliga konflikter

ANVÄNDNINGSSÄTT Programmet kan fungera som upptakt till diskussioner i grupp,
 .....
 .....

* stryk över ej tillämpligt

VIDEOGRUPPEN
BYGGPRODUKTIONSTEKNIK

PROGRAMTITEL
LYFTA RÄTT OCH LÄTT

UDK
61

DATA   Tidslängd: 17 ..... min.   Inspelningsår: 1975 .....
Kassettyp / bandtyp: VCR ..... färg /XXXXXXXXXX *
Tal: Svenskt ..... (svenskt? engelskt?)
Företag / institution: PA-distribution .....
Adress: Box 5007 102 41 STOCKHOLM ..... Tel: 08/141400 .....
Kontaktman: .....
Köp: nej/ja ..... kr (inkl moms)   Hyra: nej/ja ..... kr/..... (inkl moms)

MÅLGRUPP .....

SYFTE .....

INNEHÅLL .Lyftteknik och lämplig träning av ryggmuskulaturen.....

ANVÄNDNINGSSÄTT .....

* stryk över ej tillämpligt

VIDEOGRUPPEN

PROGRAMTITEL

UDK

BYGGPRODUKTIONSTEKNIK

GE. HONOM. LUFT

61

DATA   Tidslängd: ..19..... min.   Inspelningsår: ..1974.....
 Kassettyp / bandtyp: ..VCR..... färg / svart-vit *
 Tal: ...Svenskt.....(svenskt? engelskt?)
 Företag / institution: ....PA-distribution.....
 Adress: ..Box 5007...102 41 STOCKHOLM..... Tel: ..08/141400.....
 Kontaktman: ..
 Köp: nej/ja ..... kr (inkl moms)   Hyra: nej/ja ..... kr/.....(inkl moms)

MÅLGRUPP .....

SYFTE .....

INNEHÅLL   Beskrivning av andningsförloppet. Ex på orsaker som har till följd att
 andningen sätts ur funktion. Åtgärder för att rädda den skadades liv.
 .....

ANVÄNDNINGSSÄTT .....

* stryk över ej tillämpligt

VIDEOGRUPPEN
BYGGPRODUKTIONSTEKNIK

PROGRAMTITEL ATT RÄDDA LIV
Del 1. Inblåsningssmetoden
Del 2. Dyrbara sekunder

UDK
61

DATA Tidslängd: 14 + 15 min. Inspelningsår: 1968
Kassettyp/ bandtyp: VCR färg / svartvitt *
Tal: Svenskt (svenskt? engelskt?)
Företag / institution: PA-distribution
Adress: Box 5007 102 41 STOCKHOLM Tel: 08/141400
Kontaktman:
Köp: nej/ja kr (inkl moms) Hyra: nej/ja kr/... (inkl moms)

MALGRUPP Alla

SYFTE

INNEHÅLL Programmen beskriver i detalj inblåsningssmetoden (mun till mun och mun till näsa)

ANVÄNDNINGSSÄTT

* stryk över ej tillämpligt

DATA Tidslängd: ..28.... min. Inspelningsår: ..1974.....
Kassettyp/ bandtyp: .VCR; 16 mm film..... färg / svart-vit *
Tal: ..Svenskt tal.....(svenskt? engelskt?)
Företag / institution: .The Royal Navy, England; .PA-distribution.....
Adress: .Box 5007, 102 41 Stockholm..... Tel: 08-14 14 00
Kontaktman: .....

Köp: nej/ja 1.850.. kr (inkl moms) Hyra: nej/ja 135... kr/.....(inkl moms)
Beställningsnummer F 052-2695

MÅLGRUPP Sjö- och friluftsfolk .....

SYFTE Att beskriva hur nedkylningen påverkar människokroppen och hur man....
kan skydda sig mot kylan.....

INNEHÅLL Vid olyckor till sjöss rubriceras ofta dödsorsaken som drunkning. I
många fall är det nedkylning som är den direkta dödsorsaken. Filmen
beskriver i detalj hur nedkylningen påverkar människokroppen och hur
man kan skydda sig mot kylan. Faran för nedkylning är stor även på land,
vilket dramatiskt visas i ett exempel från fjällterräng.....

ANVÄNDNINGSSÄTT Filmen har ett angeläget budskap till var och en men är
speciellt lämpad att visas för sjö- och friluftsfolk.....

* stryk över ej tillämpligt

VIDEOGRUPPEN

PROGRAMTITEL

UDK

BYGGPRODUKTIONSTEKNIK

OLYCKOR KAN UNDVIKAS

61

DATA   Tidslängd: ....12... min.   Inspelningsår: 1974.....
Kassettyp / bandtyp: ...VCR; 16 mm film..... färg / svart-vit *
Tal: ...Svenskt.....(svenskt? engelskt?)
Företag / institution: ..Training Films International, PA-distribution..
Adress: ...Box 5007, 102 41 Stockholm..... Tel: 08-14 14 00.....
Kontaktman: .....
Köp: nej/ja .1.300. kr (inkl moms)   Hyra: nej/ja 85..... kr/.....(inkl moms)
Beställningsnummer F 046-2693

MALGRUPP Gymnasieskolans elever samt all personal inom verkstadsindustrin.....

SYFTE   Att visa hur olyckor kan hända och hur de kan undvikas.....

INNEHÅLL   Filmen behandlar olycksfallsrisker vid verkstadsarbete. Den visar hur...
olyckor kan hända och hur de kan undvikas, - Riktigt och säkert hand-...
havande av olika maskiner visas, vikten av rätt vård av handverktyg...
poängteras. Filmen påtalar också faran av lösa kläder, långt hår samt...
nödvändigheten av att bära skyddsglasögon vid vissa arbeten. I ett avsnitt
behandlas också olycksanledningar vid kontorsarbete.

ANVÄNDNINGSSÄTT .....

* stryk över ej tillämpligt

DATA Tidslängd: ..15.... min. Inspelningsår: .....

Kassettyp / bandtyp: ...VCR..... färg / ~~svart-vit~~ *

Tal: ....Svenskt tal.....(svenskt? engelskt?)

Företag / institution: PA-distribution.....

Adress: ..Box 5007, 102 41 Stockholm..... Tel: 08-14 14 00.....

Kontaktman: .....

Köp: ~~nej~~/ja .l.400. kr (inkl moms) Hyra: ~~nej~~/ja ..80.... kr/.....(inkl moms)

Beställningsnummer PAF 1516

MALGRUPP .Företagsledare och anställda.....

.....

SYFTE Sprida upplysning om bakgrunden till hörselskadorna och vad var och en och vad företagsledningen bör göra för att förhindra skador.....

.....

.....

INNEHÅLL Bullret är ett av våra största arbetshygieniska problem. Utredningar har visat att endast cirka var fjärde person, som borde utnyttja hörselskydd, verkligen utnyttjar dem. - Hörselnedsättning, som orsakats av av buller, blir bestående och förlorad hörsel kan aldrig återfås.....

.....

ANVÄNDNINGSSÄTT .Arbetarskyddsinformation för alla branscher och alla.....

kategorier.....

.....

* stryk över ej tillämpligt

DATA   Tidslängd: .33..... min.   Inspelningsår: 1975.....

Kassettyp/ bandtyp: VCR..... färg / svart-vit*

Tal: ..Svenskt tal.....(svenskt? engelskt?)

Företag / institution: PA-rådets filmdistribution.....

Adress: .Box 5007, 102 41 Stockholm 5.....   Tel: 08-14 14 00.....

Kontaktman: .....

Köp: ~~nej~~/ja 1.800.. kr (inkl moms)   Hyra: ~~nej~~/ja .150... kr/.....(inkl moms)

Beställningsnummer 045-7611

MÅLGRUPP .Arbetsledare och skyddsombud mm. i berörda fack och organisationer.....

.....

SYFTE   .Filmen avser visa hur vi idag söker skapa sådana förutsättningar.....

..... att det går att transportera farligt gods.....

.....

.....

INNEHÅLL   .I filmen får vi följa hur farligt gods behandlas av tillverkare, trans-
 portpersonal och mottagare, vid terminaler, i hamnar och ombörd på
 lastfartyg. Filmen skildrar den räddningsaktion som sätts in av brand-
 kår, polis och saneringspersonal då en olycka inträffar. Mot bakgrund
 av en rad verkliga fall där farligt gods varit inblandat ger filmen en
 bred skildring av hur vi idag söker skapa sådana förutsättningar att det
 går att transportera farligt gods på olika sätt utan att förstöra
 miljön, utan att riskera människors liv och hälsa.....

.....

ANVÄNDNINGSSÄTT .Lämplig för arbetsledare och skyddsombud inom berörda fack.....

..... och organisationer.....

.....

* stryk över ej tillämpligt

VIDEOGRUPPEN
BYGGPRODUKTIONSTEKNIK

PROGRAMTITEL
Säkerhet vid kranarbete .....

UDK
61

DATA   Tidslängd: .16..... min.   Inspelningsår: 1969.....
Kassettyp/ bandtyp: .16 mm..... färg / svart-vitt *
Tal: .Svenskt tal.....(svenskt? engelskt?)
Företag / institution: PA-distribution.....
Adress: Box 5007, 102 41 Stockholm..... Tel: 08-14 14 00.....
Kontaktman: .....
Köp: nej/ja ..... kr (inkl moms)   Hyra: ~~nej~~/ja ..80.... kr/.....(inkl moms)

MÅLGRUPP Arbetsledare och kranförare .....

SYFTE   Presenterar anvisningar för lyftarbete och ger enkla regler för.....
ökad säkerhet .....

INNEHÅLL .....

ANVÄNDNINGSSATT ...Introduktionsprogram till undervisning i arbetarskydds-.....
regler vid kranlyft.....

* stryk över ej tillämpligt

DATA   Tidslängd: ...10... min.   Inspelningsår: .....
Kassettyp / bandtyp: ....16 mm färgfilm..... färg / svart-vit *
Tal: ...Svenskt tal.....(svenskt? engelskt?)
Företag / institution: PA-distribution.....
Adress: Box 5007, 102 41 Stockholm..... Tel: 08-14 14 00
Kontaktman: .....
Köp: nej/ja ..... kr (inkl moms)   Hyra: nej/ja gratis. kr/.....(inkl moms)

MÅLGRUPP Alla anställda i byggnadsföretaget .....

SYFTE Att visa hur man ska skydda sig mot buller .....

INNEHÅLL Visar hur man skyddar sig mot buller. Beskriver också öratts .....

ANVÄNDNINGSSÄTT Undervisning i arbetarskydd .....

* stryk över ej tillämpligt

VIDEOGRUPPEN

BYGGPRODUKTIONSTEKNIK

PROGRAMTITEL

FÖR SÄKERHETS SKULL .....

UDK

61

DATA Tidslängd: 15..... min. Inspelningsår: 1972.....
 Kassetttyp / bandtyp: 16 mm film, VCR..... färg / svart-vit *
 Tal: Svenskt tal.....(svenskt? engelskt?)
 Företag / institution: PA-distribution.....
 Adress: Box 5007, 102 41 Stockholm..... Tel: 08-14 14 00.....
 Kontaktman: .....

Köp: nej/ja ..... kr (inkl moms) Hyra: nej/ja gratis kr/.....(inkl moms)

MÅLGRUPP Trafik- och miljöintresserad allmän publik.....
 .....

SYFTE .....

INNEHÅLL De större dieseldrivna lastbilarna och bussarna har stor inverkan på
välståndsutvecklingen i dagens samhälle. För den enskilde individen
har dock det växande fordonstätalet dessutom en negativ inverkan;
nämligen ur miljösynpunkt. Filmen visar hur forsknings- och utvecklings-
arbetet bedrivs inom områdena avgaser, buller och trafiksäkerhet. Problemen
presenteras och följs upp av exempel på hur man inom Saab-Scania's Central-
laboratorium arbetar för att bemästra problemen och praktiskt prövar
resultaten av uppnådda utvecklingssteg före serieproduktion.

ANVÄNDNINGSSÄTT .....

* stryk över ej tillämpligt

VIDEOGRUPPEN	PROGRAMTITEL	UDK
BYGGPRODUKTIONSTEKNIK	CONTRAPHON	61

DATA   Tidslängd: ..12.... min.   Inspelningsår: ..1972.....

Kassettyp / bandtyp: ..VCR..... färg / svart-vit *

Tal: ..Svenskt tal.....(svenskt? engelskt?)

Företag / institution: ..Svenska AB Nordisk Tonefilm .. PA-distribution..

Adress: ..Box 5007, 102 41 Stockholm..... Tel: ..08-14 14 00.....

Kontaktman: ..

Köp: nej/ja ..... kr (inkl moms)   Hyra: nej/ja ..gratis kr/.....(inkl moms)

Beställningsnr. PAF 2622

MÅLGRUPP .....

.....

SYFTE .....

.....

.....

.....

INNEHÅLL   Contraphon - en kort film om Dig - vardagsbullret och Ditt hörselsinne.
 Filmen vill på ett behagligt och lättsamt sätt visa när ljud blir oljud.
 Avsikten är att informera om hur individen upplever ett otal bullertyper
 vid de mest skilda tidpunkter på dygnet; hur vi påverkas fysiskt och
 psykiskt samt när ljud blir oljud för de flesta.

ANVÄNDNINGSSÄTT   Lämplig vid all utbildning i arbetarskydd eller utbildning
 överhuvudtaget. Är också av intresse för allmän publik.

.....

* stryk över ej tillämpligt

VIDEOGRUPPEN

PROGRAMTITEL

UDK

BYGGPRODUKTIONSTEKNIK

The Stirling Engine

620

DATA   Tidslängd: ...18... min.   Inspelningsår: .....

         Kassettyp / bandtyp: VCR..... färg / svart-vitt *

         Tal: ..Engelskt tal.....(svenskt? engelskt?)

         Företag / institution: (Svenska AB Philips) PA-rådet.....

         Adress: ..Box 5007, 102 41 STOCKHOLM 5..... Tel: 08-14 14 00

         Kontaktman: .....

         Köp: nej/ja ..... kr (inkl moms)   Hyra: ~~nej/ja~~ 50..... kr/..... (inkl moms)

MALGRUPP .Motortekniker.....

.....

SYFTE .Beskriva Stirlingmotorns funktion.....

.....

.....

.....

INNEHÅLL Teknisk beskrivning av Stirlingmotorn som ger rena avgaser, litet
 buller, ingen vibration och god bränsleekonomi. En Stirlingmotor
 kan drivas på praktiskt taget vilket flytande eller gasformigt bränsle
 som helst.....

.....

ANVÄNDNINGSSÄTT .Allmän information på en ganska hög nivå, speciellt.....
 lämpad för motortekniker.....

.....

* stryk över ej tillämpligt

VIDEOGRUPPEN
BYGGPRODUKTIONSTEKNIK

PROGRAMTITEL
Ölandsbron

UDK
624/628

DATA   Tidslängd: 26..... min.   Inspelningsår: 1972.....
Kassettyp/ bandtyp: 16 mm film/TV kassett... färg / svart-vit *
Tal: .Svenskt tal.....(svenskt? engelskt?)
Företag / institution: .PA-distribution.....
Adress: .Box 5007, 102 41 Stockholm..... Tel: 08-14 14 00.....
Kontaktman: .....
Köp: nej/ja ..... kr (inkl moms)   Hyra: nej/ja gratis ..... kr/..... (inkl moms)

MÅLGRUPP .....

SYFTE .....

INNEHÅLL . Allmänna data kring bron och trafiken till Öland. Brobygget följs
från "första spadtaget" och fram till dess bron tagits i trafik.
. Beskriver byggnadsmetoder, utrustning och olika arbetsmoment.
.....
.....

ANVÄNDNINGSSÄTT .....

* stryk över ej tillämpligt

VIDEOGRUPPEN
BYGGPRODUKTIONSTEKNIK

PROGRAMTITEL
KLART FÖR START I RINGHALS

UDK
624/628

DATA Tidslängd: 19 min. Inspelningsår: .....
Kassettyp / bandtyp: VCR färg / ~~xxxxxxx~~*
Tal: Svenskt (svenskt? engelskt?)
Företag / institution: PA-distribution
Adress: Box 5007 102 41 STOCKHOLM Tel: 08/141404
Kontaktman: .....
Köp: nej/~~ja~~ ..... kr (inkl moms) Hyra: ~~xxx~~/ja gratis. kr/.....(inkl moms)

MÅLGRUPP .....

SYFTE .....

INNEHÅLL Följer byggandet av de båda första aggregaten från halvfärdigt skick fram till startdags. Säkerhetsfrågorna: haveriberedskap och hur det radioaktiva avfallet behandlas. Driftpersonalen berättar hur de upplever sina arbeten.

ANVÄNDNINGSSATT .....

* stryk över ej tillämpligt

DATA   Tidslängd: 13 min.   Inspelningsår: 1975

Kassettyp/ bandtyp: VCR   färg / ~~XXXXXX~~ *

Tal: Svenskt   (svenskt? engelskt?)

Företag / institution: PA-distribution

Adress: Box 5007   102 41 STOCKHOLM   Tel: 08/141400

Kontaktman: .....

Köp: ~~nej~~/ja 2400 kr (inkl moms)   Hyra: ~~nej~~/ja .200... kr/dag..(inkl moms)

MALGRUPP .Personer som nu och i framtiden ska planera och ansvara för .....

.utbildningsfrågor:.....

SYFTE .....

.....

.....

.....

INNEHÅLL .I programmet sätts fingret på ett aktuellt problem; hur ska genom .....

.utbildning de anställda beredas att möta förändringar, att planera ....

.för morgondagens villkor,.....

.....

.....

ANVÄNDNINGSSÄTT .....

.....

.....

* stryk över ej tillämpligt

DATA   Tidslängd: 11 + 11 min.   Inspelningsår: 1975
Kassettyp / bandtyp: VCR   färg / ~~XXXXXXXX~~ *
Tal: Svenskt   (svenskt? engelskt?)
Företag / institution: PA-distribution
Adress: Box 5007 102 41 STOCKHOLM   Tel: 08/141400
Kontaktman:
Köp: ~~nej~~/ja 1800+1800 kr (inkl moms)   Hyra: ~~nej~~/ja 125+125 kr/dag (inkl moms)

MÅLGRUPP .....

SYFTE   Att stimulera förslagsverksamhet och kreativitet.
.....
.....
.....

INNEHÅLL   Ideskapande och ideförverkligande.
.....
.....
.....
.....

ANVÄNDNINGSSÄTT .....

* stryk över ej tillämpligt

VIDEOGRUPPEN

PROGRAMTITEL

UDK

BYGGPRODUKTIONSTEKNIK

KOMMUNIKATION I FÖRETAG

65

DATA   Tidslängd: ...14... min.   Inspelningsår: ...1975.....

            Kassettyp / bandtyp: ...VCR..... färg / svart-vit *

            Tal: ..Svenskt.....(svenskt? engelskt?)

            Företag / institution: ..... PA-distribution.....

            Adress: ..Box 5007   102 41 STOCKHOLM.....   Tel: 08/141400.....

            Kontaktman: .....

            Köp: ~~xxx~~/ja 2400... kr (inkl moms)   Hyra: ~~xxx~~/ja .200... kr/dag..(inkl moms)

MÅLGRUPP .All personal i företag.....

.....

SYFTE   .Att stimulera diskussioner om interninformation.....

.....

.....

.....

INNEHÅLL   Se programtitel.....

.....

.....

.....

.....

ANVÄNDNINGSSATT .....

.....

.....

* stryk över ej tillämpligt

VIDEOGRUPPEN
BYGGPRODUKTIONSTEKNIK

PROGRAMTITEL
INFORMERA MERA

UDK
65

DATA Tidslängd: ...45... min. Inspelningsår: ..1978.....
Kassettyp/ bandtyp: ..U-matic/VCR..... färg / svart-vit *
Tal: ...Svenskt.....(svenskt? engelskt?)
Företag / institution: .....PA-distribution.....
Adress: .....Box 5007 102 41 STOCKHOLM..... Tel: 08/141400.....
Kontaktman: .....
Köp: ~~xxx~~/ja .700... kr (inkl moms) Hyra: ~~xxx~~/ja .250... kr/dag..(inkl moms)

MALGRUPP Personer som arbetar med personalinformation, intern och extern .....
information.

SYFTE Att stimulera till en vidareutveckling av informationsverksamheten.
.....
.....
.....

INNEHÅLL Vad som är kännetecknande för god information, vad informationen ska .....
omfatta, vilka medier som kan utnyttjas för informationsverksamheten.
.....
.....
.....

ANVÄNDNINGSSÄTT .....
.....
.....

* stryk över ej tillämpligt

DATA   Tidslängd: 10 min.   Inspelningsår: 1975
Kassettyp / bandtyp: U-matic/VCR   färg / svart-vit *
Tal: Svenskt   (svenskt? engelskt?)
Företag / institution: PA-distribution
Adress: Box 5007   102 41 STOCKHOLM   Tel: 08/141400
Kontaktman: .....
Köp: nej/ja ..... kr (inkl moms)   Hyra: ~~xxx~~/ja 195... kr/dag (inkl moms)
Elevhäften: gratis

MÅLGRUPP .....

SYFTE .....

INNEHÅLL Avtalsförhandlingar, lönefrågor, låglöneproblem, löneglidning, arbetsledning, arbetsvärdering och arbetsfördelning - programmet presenterar bakgrunden till arbetsgivar- och arbetstagarorganisationernas insatser i dessa frågor.....

ANVÄNDNINGSSÄTT .....

* stryk över ej tillämpligt

VIDEOGRUPPEN
BYGGPRODUKTIONSTEKNIK

PROGRAMTITEL
PA JOBBET.

UDK
65

DATA Tidslängd: 23..... min. Inspelningsår: 1975.....
Kassettyp / bandtyp: U-matic/VCR färg / svart-vit *
Tal: Svenskt .....(svenskt? engelskt?)
Företag / institution: PA-distribution .....
Adress: ... Box 5007..... 10241 STOCKHOLM..... Tel: 08/141400 .....
Kontaktman: .....
Köp: nej/ja ..... kr (inkl moms) Hyra: ~~nej~~/ja 195 ..... kr/dag .....(inkl moms)
Elevhäfte: 1:-/st

MALGRUPP .....

SYFTE .....

INNEHÅLL Ett program som jämför det stora och det lilla företaget samt vissa
olika funktioner i ett företag .....

ANVÄNDNINGSSÄTT .....

* stryk över ej tillämpligt

DATA   Tidslängd: 12 min.   Inspelningsår: 1975
 Kassettyp/ bandtyp: U-matic/VCR färg / svart-vit *
 Tal: Svenskt (svenskt? engelskt?)
 Företag / institution: PA-distribution
 Adress: Box 5007 102 41 STOCKHOLM Tel: 08/141400
 Kontaktman: .....
 Köp: nej/ja ..... kr (inkl moms)   Hyra: ~~nej~~/ja 195 kr/dag. (inkl moms)
 Elevhäfte: gratis

MÅLGRUPP .....

SYFTE .....

INNEHÅLL Organisationerna på arbetsmarknaden samarbetar i många gemensamma
angelägenheter, miljövard, hälsovård, arbetarskydd, arbetsstudie,
utbildning m m.

ANVÄNDNINGSSÄTT .....

* stryk över ej tillämpligt

DATA   Tidslängd: ...18.... min.   Inspelningsår: ..1973.....
 Kassettyp/ bandtyp: ..VCR; 16 mm film..... färg / ~~svartvitt~~ *
 Tal: ...Svenskt tal.....(svenskt? engelskt?)
 Företag / institution: Rank Aldis Industrial Services; PA-distribution.
 Adress: .Box 5007, 102 41 .Stockholm..... Tel: 08-14 14 00
 Kontaktman: .....
 Köp: ~~xxx~~/ja .2.400. kr (inkl moms)   Hyra: ~~xxx~~/ja .230... kr/.....(inkl moms)

MÅLGRUPP Arbetsledare .....

SYFTE .....

INNEHÅLL Hur kan en ledare försäkra sig om att lyckas då han ställs inför upp-
 giften att lösa problem? Någon enkel osviklig tumregel finns naturligt-
 vis inte men vissa tekniker har utvecklats som man kan följa och
 därigenom öka möjligheten att nå ett bra resultat. På ett lättsamt
 sätt får åskådaren inblick i dessa principer.

ANVÄNDNINGSSÄTT .. Diskussionsunderlag vid ledareutbildning .....

* stryk över ej tillämpligt

DATA   Tidslängd: ..12..... min.   Inspelningsår: .....

            Kassettyp / bandtyp: ..U-matic/VCR..... färg / svart-vit *

            Tal: ..Svenskt.....(svenskt? engelskt?)

            Företag / institution: ..PA-distribution.....

            Adress: ..Box 5007 102 41 STOCKHOLM..... Tel: ..08/141400.....

            Kontaktman: .....

            Köp: nej/ja ..... kr (inkl moms)   Hyra: ~~nej~~/ja gratis. kr/.....(inkl moms)

MÅLGRUPP .....

SYFTE .....

INNEHÅLL .. Bakgrunden till organisationssträvandena, presenterar arbetsmarknads-
organisationer, ett modernt kollektivavtal, kollektivavtalets freds-
och normfunktion och avslutar med en skiss av förhandlingsordningen
vid en rättstvist.

ANVÄNDNINGSSÄTT .....

* stryk över ej tillämpligt

DATA Tidslängd: ..30.... min. Inspelningsår: ...1974.....
 Kassettyp/ bandtyp: ...VCR..... ~~XXXX~~ / svart-vit *
 Tal: .engelskt (.svensk text).....(svenskt? engelskt?)
 Företag / institution: BBC London (PA-rådet)
 Adress: Box 5007, 102 41 STOCKHOLM 08/ 14 14 00
 Beställningsnummer PAF 031-2664 Tel: .....
 Kontaktman: .....
 Köp: ~~XXX~~/ja .2.350. kr (inkl moms) Hyra: ~~XXX~~/ja ..235.. kr/.....(inkl moms)

MÅLGRUPP .. Arbetsledare ..
 ..

SYFTE .. Ge en lösning på effektivitets- och produktivhetsproblem. Uppnå ..
 .. en bättre personlig tidsplanering. ....
 ..

INNEHÅLL .. Filmen är en intervju med amerikanen Robert Townsend, författare till ..
 .. en bestseller med samma namn som filmen. Han var under några framgångs-
 .. rika år chef för biluthyrningsföretaget AVIS och han har synnerligen
 .. okonventionella synpunkter på hur ett företag bör drivas på ett lönsamt
 .. sätt. I filmen framför han humoristiskt sina högst personliga åsikter
 .. beträffande chefspersoner, sekretärer, personal- och PR-avdelningar,
 .. styrelser och företagskonsulter, datorer, lönesystem etc. "Om inget
 .. annat fungerar", slutar Robert Townsend, "försök med ärlighet - det
 .. fungerar". ..

ANVÄNDNING .. För att stimulera diskussion vid utbildning i arbetsledning. ....
 ..
 ..

* stryk över ej tillämpligt

DATA   Tidslängd: ...18... min.   Inspelningsår: ..1972.....

Kassettyp/ bandtyp: ...VCR..... färg / ~~svartvitt~~ *

Tal: .....svenskt tal.....(svenskt? engelskt?)

Företag / institution: Rank Audio Visual Ltd., England.. (PA-rådet).....

Adress: ..Box 5007, 102 41.. STOCKHOLM..... Tel: 08/ 14 14 00.....

Kontaktman: ..... Beställningsnummer PAF 2523

Köp: ~~nej~~/ja ..2 200 kr (inkl moms)   Hyra: ~~nej~~/ja ..195:- kr/..... (inkl moms)

MÅLGRUPP ..Arbetsledare, sekreterare.....

.....

SYFTE ..Uppnå en bättre personlig tidsplanering..Ge en lösning på.....

..effektivitets- och produktivhetsproblem.....

.....

.....

INNEHÅLL ..Hjälten den här filmen är en ung avdelningschef med ett mycket vanligt

problem - han tror att han kan göra allting själv. Han delegerar

ätdrig; det finns ingen planering eller samordning. Nervöst hoppår han

från den ena uppgiften till den andra utan att något blir fullständigt

behandlat. Han tror sig vara effektiv men hans omgivning noterar att

han håller på att tyngas ner av det arbete han ej kan kontrollera.

..... Budsskapet i filmen framgår av titeln - analysera dina problem -

lär dig planera ditt arbete - ge dig själv tid att tänka.

ANVÄNDNING .....För utbildning av arbetsledare. Är även lämplig.....

..vid sekreterarutbildning.....

.....

* stryk över ej tillämpligt

DATA Tidslängd: ....8.... min. Inspelningsår: ..1974.....
 Kassettyp/ bandtyp: U-matic/VCR 2741 färg / svart-vit *
 Tal: Svenskt .....(svenskt? engelskt?)
 Företag / institution: Svenska Arbetsgivareföreningen.....
 Adress: ..Box. 16120, 103 23, STOCKHOLM..... Tel: 08/14 05 00
 Kontaktman: .....
 Köp: nej/ja .400... kr (inkl moms) Hyra: nej/ja .200... kr/.....(inkl moms)

MALGRUPP Arbetsledare och arbetstagarrepresentanter

SYFTE Att ge en grundläggande pedagogisk information för icke-ekonomer om elementära fakta om vinstbegreppet.
 Programmet skall leda till att tittarna får ökade kunskaper om vinsternas förhållande till ett antal viktiga variabler såsom drivkraften i näringslivet, sysselsättning, aktieutdelning m.m.

INNEHÅLL I en grundläggande pedagogisk information för icke-ekonomer ges elementära fakta om vinstbegreppet. I programmet behandlas företagsvinsternas storlek deras användning och betydelse. Innehållet är köplåt till skrift nr 8. "Hur ger vinsten trygghet?" i serien Fakta och synpunkter från SAF.

ANVÄNDNINGSSÄTT Programmet är lämpligt att användas för utbildning av arbetsledare och arbetstagarrepresentanter i styrelsen. Det kan också användas i olika samrådsgrupper.

* stryk över ej tillämpligt

DATA Tidslängd: 25 min. Inspelningsår: .....

Kassettyp/ bandtyp: VCR (ä. U-MATIC) ..... färg / ~~svart-vit~~ *

Tal: Svenskt ..... (svenskt? engelskt?)

Företag / institution: Byggförbundet .....

Adress: Box 1686, 103 25 STOCKHOLM 16 ..... Tel: 08/24 60 20 .....

Kontaktman: .....

Köp: ~~nej~~/ja .. 500 .. kr (~~inkl~~ moms) Hyra: ~~nej~~/ja 150 .... kr/..... (inkl moms)

MÅLGRUPP Alla anställda vid byggtreprenadföretag .....

.....

SYFTE I kassetten visas genom exempel från företag och arbetsplatser olika former
.....
genom vilka man kan stimulera tillvaratagandet av idéer och erfaren-
.....
heter, överföra och vidareutveckla metoder.
.....

INNEHÅLL .....

Tips och exempel på metodarbete över ett brett register
.....

Olika former för information och samråd kring metodfrågor.
.....
.....

ANVÄNDNINGSSATT En lämplig form är att anordna "kortkurser" på ca. 2 tim. Denna inleds
med en presentation, genomgång och utdelning av skriften om Metod-tips.
Kassetten kan därefter lämpligen visas uppdelad i 2 block med kommentarer
och diskussioner efter varje block.
.....

* stryk över ej tillämpligt

VIDEOGRUPPEN
BYGGPRODUKTIONSTEKNIK

PROGRAMTITEL
MALM I RÖRELSE

UDK
65

DATA   Tidslängd: 22 min.   Inspelningsår: 1969
Kassettyp / ~~XXXXXXX~~ bandtyp: VCR   färg / ~~XXXXXXX~~ svart-vitt *
Tal: Svenskt (svenskt? engelskt?)
Företag / institution: PA-distribution
Adress: Box 5007 102 41 STOCKHOLM   Tel: 08/141400
Kontaktman: .....
Köp: nej/~~ja~~ ..... kr (inkl moms)   Hyra: ~~xxx~~/ja gratis. kr/.....

MALGRUPP .....

SYFTE .....

INNEHÅLL Transporten av malmen från brytning till stålverk. .....

ANVÄNDNINGSSÄTT .....

* stryk över ej tillämpligt

VIDEOGRUPPEN

PROGRAMTITEL

UDK

BYGGPRODUKTIONSTEKNIK

BYGGMÖTE I PROBLEM UPPSTÅR

65

DATA Tidslängd: .40..... min. Inspelningsår: 1976.....
Kassettyp / båndtyp: .VCR/unimatic..... färg / svart-vitt *
Tal: ..Svenskt.....(svenskt? engelskt?)
Företag / institution: .Avd för Byggproduktionsteknik LTH.....
Adress: ..Box 725 220 07 LUND 7..... Tel: 046/124600
Kontaktman: .Bengt Hansson Lars-Göran Swensson
Köp: ~~xxx~~/ja 500... kr (inkl moms) Hyra: ~~xxx~~/ja 200... kr/mån (inkl moms)

MÅLGRUPP Elever vid tekniska högskolor och gymnasieskolor.

SYFTE Presentera ett antal problemställningar och miljöer vid ett byggmöte...
Träning i problemlösning och tillämpning av AB72.....

INNEHÅLL Ett antal problemställningar presenteras vid ett byggmöte men få.....
problem löses - de flesta bordläges.....

ANVÄNDNINGSSÄTT Vid uppspelning av programet bör eleverna ha tillgång till
mötesprotokollet så att de kan följa med.....

Det följande byggmötet ska därefter hållas av eleverna i form av ett
rättspel. Rättar fördelas; byggmötet genomförs; protokollet skrivs.....
Därefter visas BYGGMÖTE II PROBLEM LÖSES, uppspelningen bör ske i
korta sekvenser och efter varje sekvens diskuteras och jämförs elevernas
lösningar.

* stryk över ej tillämpligt

DATA   Tidslängd: ..35... min.   Inspelningsår: ..1976.....
Kassettyp / bandtyp: ..VCR/unimatic..... färg / ~~svartvit~~ *
Tal: ...Svenskt.....(svenskt? engelskt?)
Företag / institution: .Avd för Byggproduktionsteknik .LTH.....
Adress: ..Box 725 .220 07 LUND 7..... Tel: 046/124600
Kontaktman: .Bengt Hansson .Lars-Göran Swensson
Köp: ~~nej~~/ja .500... kr (inkl moms)   Hyra: ~~nej~~/ja ..200... kr/mån... (inkl moms)

MÅLGRUPP   Se BYGGMÖTE 1
.....
.....

SYFTE   Se BYGGMÖTE 1
.....
.....
.....

INNEHÅLL   En lösning av problemställningarna från BYGGMÖTE I presenteras.
.....
.....
.....

ANVÄNDNINGSSÄTT   Se BYGGMÖTE I
BYGGMÖTE II kan med fördel visas separat om man enbart vill visa
vad som kan hända på ett byggmöte.

* stryk över ej tillämpligt

VIDEOGRUPPEN
BYGGPRODUKTIONSTEKNIK

PROGRAMTITEL
Videoprogram för byggnadsindustrin i
förhandlingsteknik mm (ca 10 st)

UDK
65

DATA   Tidslängd: ..... min.   Inspelningsår: .....

            Kassettyp / bandtyp: ..... färg / svart-vit *

            Tal: ..... (svenskt? engelskt?)

            Företag / institution: AB SÄLJKONSULT BÖRJE LINDBERG .....

            Adress: Kaptensgatan 13 114 57 STOCKHOLM ..... Tel: 08/670400 .....

            Kontaktman: Iwar Unt .....

            Köp: nej/ja ..... kr (inkl moms)   Hyra: nej/ja ..... kr/..... (inkl moms)

MÅLGRUPP Beställare, myndigheter, entreprenörer, underentreprenörer, ...

            materialleverantörer och konsulter. ....

SYFTE .....

.....

.....

.....

INNEHÅLL Basutbildningsprogram av förhandlingsträning - köpförhandlingar, ...

            förhandlingar mellan entreprenör- myndigheter, beställare-konsulter, mm.

            Basprogram för sälj- och inköpsutbildning, personalledning, planerings-
            och utvecklingssamtal, ...

ANVÄNDNINGSSÄTT .....

.....

.....

* stryk över ej tillämpligt

VIDEOGRUPPEN
BYGGPRODUKTIONSTEKNIK

PROGRAMTITEL
ESSEM-TAKET

UDK
691

DATA Tidslängd: ...16... min. Inspelningsår: .....
Kassettyp/ bandtyp: ...TV-kassettt..... färg / svart-vit *
Tal: ...Svenskt.....(svenskt? engelskt?)
Företag / institution: Gränges Essem, Västerås.....
Adress: ..... Tel: .....
Kontaktman: .....
Köp: nej/ja ..... kr (inkl moms) Hyra: nej/ja ..... kr/.....(inkl moms)

MÅLGRUPP .....

SYFTE .En helt ny takkonstruktion av aluminium för flerfamiljshus. - ett .....
.färdigt system komplett ovanför takbjälklaget. I systemet ingår .....
.takplåt, stolpar, åsar,nock- och genomgångsplåtar, hängrännor mm .....
.Montering.....

INNEHÅLL .....

ANVÄNDNINGSSÄTT .....

---

* stryk över ej tillämpligt

DATA Tidslängd: ....35... min. Inspelningsår: .....1973.....
 Kassettyp/ bandtyp: ..... Philips VCR ..... färg / ~~XXXXXXXXXX~~ *
 Tal: ..... svenskt ..... (svenskt? engelskt?)
 Företag / institution: ..... AB Skånska Cementgjuteriet, Småhusavdelningen .....
 Adress: ..... Box 7050, 402 31 Göteborg ..... Tel: ..... 031-12 40 80 .....
 Kontaktman: ..... Gösta Karlsson .....
 Köp: nej/~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~ Hyra: nej

MÅLGRUPP .. Husköpare som utför inredningsarbeten i sitt hus, s k pakethus .....
 .....

SYFTE .. Att beskriva hur yrkesman utför förekommande arbetsmoment för att .....
 .. underlätta arbetet för "pakethusköparen" .....
 .....

INNEHÅLL .. Beskrivning av de verktyg som behövs för arbetsmomentet, beskrivning av .....
 .. arbetsmomentet från utgångsläge till färdigt resultat - .....
 .. uppsättning regler, uppsättning av gipsskivor, håltagningar, montering .....
 .. av innerdörrar etc. ....

ANVÄNDNINGSSÄTT .. Programmet visas i samband med att pakethusköpare övertager .....
 ..... sitt hus och under den tid han utför arbetet. ....
 .....

* stryk över ej tillämpligt

DATA   Tidslängd: ..11..... min.   Inspelningsår: 1973.....
 Kassettyp/ bandtyp: Philips VCR ..... färg / ~~svartvit~~ *
 Tal: ..... Svenskt ..... (svenskt? engelskt?)
 Företag / institution: AB Skånska Cementgjuteriet, Småhusavdelningen
 Adress: Box 7050, 402 31 Göteborg 7 ..... Tel: 031-12 40 80
 Kontaktman: Gösta Karlsson.....
 Köp: nej/~~ja~~ ..... Hyra: nej

MALGRUPP   .. Se nr 1 .....

SYFTE   .. Se nr 1 .....

INNEHÅLL   Beskrivning av arbetsmoment från utgångsläge till färdigt resultat -
 uppsättning regler, montering gipsplank, uppsättning av träpanel

ANVÄNDNINGSSÄTT   .. Se nr 1 .....

* stryk över ej tillämpligt

DATA Tidslängd: .....32... min. Inspelningsår: .....1973.....
Kassettyp / bandtyp: .. Philips VCR ..... färg / ~~svartvit~~*
svenskt
Tal: ..... (svenskt? engelskt?)
Företag / institution: ..... AB Skånska Cementgjuteriet, Småhusavdelningen
Adress: Box 7050, 402 31 Göteborg 7 ..... Tel: 031-12 40 80
Kontaktman: ..... Gösta Karlsson .....
Köp: nej/ja~~xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx~~ (inkl moms) Hyra: nej

MALGRUPP .Se nr 1.....
.....

SYFTE .Se nr 1.....
.....
.....
.....

INNEHÅLL .Beskrivning av arbetsmoment från utgångsläge till färdigt resultat -..
.. Montering av underskåp, diskbänksbeslag, bänkskivor, stänkskydd, ..
.. Överskåp och spiskåpa .....
.....
.....

ANVÄNDNINGSSÄTT ... Se nr 1.....
.....
.....

---

* stryk över ej tillämpligt

DATA Tidslängd: ....26... min. Inspelningsår: ....1973.....
 Kassettyp/ bandtyp: .. Philips VCR ..... färg / ~~svartvit~~*
 Tal: ..... Svenskt .....(svenskt? engelskt?)
 Företag / institution: AB Skånska Cementgjuteriet, Småhusavdelningen
 Adress: .. Box 7050, 402 31 Göteborg ..... Tel: 031-12 40 80
 Kontaktman: ..... Gösta Karlsson .....
 Köp: nej/~~ja~~..... ~~(ej tillämpligt)~~ Hyra: nej

MALGRUPP .Se nr. 1.....
 .....

SYFTE .Se nr. 1.....
 .....

INNEHÅLL .Beskrivning av arbetsmoment från utgångsläge till färdigt resultat -
 .utspackling, målning och tapetsering.....
 .....

ANVÄNDNINGSSÄTT ..... Se nr 1.....
 .....

* stryk över ej tillämpligt

VIDEOGRUPPEN
BYGGPRODUKTIONSTEKNIK

PROGRAMTITEL
ARBETSTILLFREDSSTÄLLELSE EN JÄMFÖRELSE
AV VÄGGTILLVERKNING MED OLIKA PRODUKTIONS
METODER PLÅTSTILLVERKNING
INDUSTRIELL TILLVERKNING

UDK
693/694

DATA Tidslängd: ...25... min. Inspelningsår: ..1975.....
~~XXXXXXXX~~ / bandtyp: ..Sony 1/2" band.....~~XXXX~~ / svart-vit *
Tal: ..Endast miljöljud.....(svenskt? engelskt?)
Företag / institution: .Avd för Byggproduktionsteknik LTH.....
Adress: .Box 725... 220 07 LUND 7..... Tel: 046/124600 ank 1692
Kontaktman: .Lars-Göran Swansson.....
Köp: nej/~~ja~~ ..... kr (inkl moms) Hyra: nej/ja ..... ev:.... kr/.....(inkl moms)

MÅLGRUPP Elever vid tekniska högskolor och gymnasieskolor men även yrkesskolor..
.....

SYFTE Presentera arbetet och miljön vid olika produktionsmetoder av vägg,
.....
plåtstillverkning och industriell tillverkning.
.....
Utgöra underlag till diskussioner om mekaniseringsgradens betydelse för
.....
arbetstillfredsställelsen i byggnadsindustrin.
.....

INNEHÅLL Arbetsmomentena vid tillverkning av en enkel regelvägg dels vid
.....
plåtstillverkning dels vid industriell tillverkning.
.....
.....
.....

ANVÄNDNINGSSÄTT Programet bör visas för en mindre elevgrupp åt gången så att
.....
gruppdiskussionen inte hämmas
.....
.....

* stryk över ej tillämpligt

VIDEOGRUPPEN
BYGGPRODUKTIONSTEKNIK

PROGRAMTITEL
OMBYGGNAD BESIKTNING AV ETT SMÅHUS

UDK
693/694

DATA Tidslängd: ..30..... min. Inspelningsår: ...1973.....
Kassettyp / ~~xxxxxx~~ .. Philips VCR ..... ~~xxx~~ / svart-vit *
Tal: ..Svenskt.....(svenskt? engelskt?)
Företag / institution: .Avd för Byggproduktionsteknik LTH.....
Adress: ... Box 725, 220 07 LUND 7..... Tel: 046/124600 ank 1692
Kontaktman: .Lars-Göran Swensson.....
Köp: nej/~~ja~~ ..... kr (inkl moms) Hyra: ~~nej~~/ja .ev:.... kr/.....(inkl
moms)

MÅLGRUPP .Elever vid tekniska högskolor och gymnasieskolor.....
.....

SYFTE .Att ge ett exempel på hur besiktningen av ett småhus kan gå till.....
.....
.....

INNEHÅLL .Vi följer med på en besiktning av ett småhus och får höra och se.....
.exempel på ett flertal vanliga fel och hur dessa kan åtgärdas.....
.....
.....

ANVÄNDNINGSSÄTT .....
.....
.....

* stryk över ej tillämpligt

DATA Tidslängd: ...33.... min. Inspelningsår: ...1975.....
Kassettyp / ~~bandtyp~~: ...Philips VCR..... färg / svart-vit *
Tal: .....Svenskt.....(svenskt? engelskt?)
Företag / institution: ..Avd. för Byggproduktionsteknik, L.T.H.....
Adress: ...Box 725, ...220 07 LUND 7..... Tel: ..046/124600 ank 1692
Kontaktman: ..Lars-Göran Swensson.....
Köp: ~~nej~~/ja .500... kr (inkl moms) Hyra: ~~nej~~/ja .200... kr/~~.....~~ mån (inkl moms)

MALGRUPP V- och A-teknologer, elever vid tekniska gymnasiers och yrkesskolors ...
byggnadstekniska linjer, företagsintern utbildning vid byggföretag (metodval).

SYFTE Att beskriva arbetsgången och metoderna för ett vanligt sätt att grund-
lägga källarlösa byggnader t ex daghem, skolor, kontor och enfamiljshus.
Att beskriva vanligt förekommande arbetsmoment och miljön i allmänhet ...
från en byggarbetsplats.

INNEHÅLL Programet börjar med en kortfattad beskrivning av byggnaden i stort och
därefter beskrivs arbetsmomentena från byggstart till färdigt btg-golv:
Matjordsavtagning - schaktning - fyllning - gjutning grundsula - murning
grundmur - rördragnig under byggnad - lecafyllning - gjutning betonggolv -
montering syll. Programet avslutas med en kort repetition.

ANVÄNDNINGSSÄTT Programet bör delas upp i två delar, men kan utan större olägenhet
visas i ett svep. Speakertexten är inte mer omfattande än att innehållet
med fördel kan kommenteras under uppspelningen. I den ev pausen och ....
och naturligtvis efter programet måste tid avsättas för ev frågor.

* stryk över ej tillämpligt

DATA Tidslängd: .35..... min. Inspelningsår: ..1975.....
Kassettyp / ~~boxtyp~~ .. Philips VCR..... ~~xxx~~ / svart-vit *
Tal: ..Svenskt.....(svenskt? engelskt?)
Företag / institution: .Avd för Byggproduktionsteknik LTH.....
Adress: ..Box 725 22007 LUND 7..... Tel: 046/124600 ank 1692
Kontaktman: Lars-Göran Swensson.....
Köp: ~~xxx~~/ja .500... kr (inkl moms) Hyra: ~~xxx~~/ja .200... kr/mån.(inkl
moms)

MÅLGRUPP . Se OXIE VARDHEM, DEL 1, GRUNDEN.....
.....

SYFTE . Att beskriva arbetsgängen och metoderna för ett vanligt sätt att.....
bygga stomme, tak och fasader på byggnader som t ex daghem, skolor.....
kontor och enfamiljshus. Att beskriva vanligt förekommande arbetsmoment.....
och miljön i almänhet från en byggarbetsplats.....

INNEHÅLL ..Programet börjar med en kortfattad beskrivning av byggnaden i stort.....
och därefter beskrivs arbetsmomentena från färdigt btg-golv till.....
tät byggnad d.v.s skalet till byggnaden. Programet är en logisk.....
fortsättning av OXIE VARDHEM DEL 1 GRUNDEN.....
.....

ANVÄNDNINGSSÄTT .Se OXIE VARDHEM, DEL 1, GRUNDEN.....
.....
.....

* stryk över ej tillämpligt

VIDEOGRUPPEN

PROGRAMTITEL

UDK 693/694

BYGGPRODUKTIONSTEKNIK

OXIE VÄRDHEM, DEL 3, INREDNING OCH IN-
STALLATIONER

696/697

DATA Tidslängd: 40 min. Inspelningsår: 1975-1976

Kassettyp / bandtyp: ~~XXXXXXX~~ Philips VCR ~~XXXX~~ / svart-vit *

Tal: Svenskt (svenskt? engelskt?)

Företag / institution: Avd för Byggproduktionsteknik LTH

Adress: Box 725 220 07 LUND 7 Tel: 046/124600 ank 1692

Kontaktman: Lars-Göran Swansson

Köp: ~~XXX~~/ja 500 kr (inkl moms) Hyra: ~~nej~~/ja 200 kr/mån (inkl moms)

MÅLGRUPP Se OXIE VÄRDHEM DEL 1 GRUNDEN

.....

.....

SYFTE ..Att beskriva arbetsgången och metoderna för ett vanligt sätt att.....

..inreda byggnader (innerväggar, ytbehandling m.m) och div installationer

..(el, radiatorer, vatten och avlopp) i t.ex daghem, skolor, kontor och

..enfamiljshus. Att beskriva vanligt förekommande arbetsmoment och.....

miljön i almänhet från en byggarbetsplats.

INNEHÅLL ..Programet beskriver arbetsmomentena från tät byggnad fram till färdig

byggnad och utgör en logisk följd av OXIE VÄRDHEM DEL 1 GRUNDEN och

DEL 2 STOMME, TAK OCH FASADER.

.....

.....

ANVÄNDNINGSSÄTT Se OXIE VÄRDHEM DEL 1 GRUNDEN

.....

.....

* stryk över ej tillämpligt

DATA Tidslängd: ..45.... min. Inspelningsår: ..1974.....
 Kassettyp / ~~xxxxxx~~ ... Philips VCR ..... ~~xxx~~ / svart-vit *
 Tal: ... Svenskt ..... (svenskt? engelskt?)
 Företag / institution: ..Avd för Byggproduktionsteknik LTH.....
 Adress: .. Box 725 .. 220 07 LUND 7 ..... Tel: 046/124600 ank 1692
 Kontaktman: ..Lars-Göran Swensson.....
 Köp: nej/jä ..... kr (inkl moms) Hyra: ~~xxx~~/ja 200.... kr/mån... (inkl moms)

MÅLGRUPP Elever vid tekniska högskolor, gymnasieskolor och yrkesskolor.
 .....

SYFTE Att ge en översikt över formbyggnadsmetoder.
 .....

INNEHÅLL En översikt av olika formbyggnadsmetoder - lågform, väggform
 valvform och andra formbyggnadsmetoder
 .....

ANVÄNDNINGSSÄTT I den översiktliga utbildningen i formbyggnad.
 Programet bör delas upp i två eller flera delar, i pauserna och
 efter programet måste tid avsättas för ev frågor.

* stryk över ej tillämpligt

VIDEOGRUPPEN
BYGGPRODUKTIONSTEKNIK

PROGRAMTITEL
GLIDFORMSGJUTNING

UDK
693/694

DATA   Tidslängd: .45..... min.   Inspelningsår: 1974-1975....
Kassettyp / ~~bandtyp~~: ... Philips VCR ..... ~~xxx~~ / svart-vit *
Tal: .Svenskt.....(svenskt? engelskt?)
Företag / institution: .. Avd för Byggproduktionsteknik LTH.....
Adress: .. Box 725 .. 220 07 LUND 7..... Tel: 046/124600 ank 1692
Kontaktman: . Lars-Göran Swensson.....
Köp: ~~xxx~~/ja .500.. kr (inkl moms)   Hyra: ~~xxx~~/ja 200..... kr/mån (inkl moms)

MÅLGRUPP   Elever vid tekniska högskolor, gymnasieskolor och yrkesskolor.
Företagsintern utbildning.

SYFTE   Att ge en översikt över glidformsgjutning, tekniken och tänkbara
byggobjekt.

INNEHÅLL   Beskrivning av glidformsgjutningens historik, teknik, krav på organisa-
tion, arbetsgång, tänkbara byggobjekt.

ANVÄNDNINGSSÄTT   Programet bör delas upp i två delar, i pausen och efter
programet måste tid avsättas för ev frågor.

* stryk över ej tillämpligt

VIDEOGRUPPEN
BYGGPRODUKTIONSTEKNIK

PROGRAMTITEL
LIGHT

UDK
696/697

DATA Tidslängd: .....¹⁹ min. Inspelningsår: .....
Kassettyp/ bandtyp: ..... VCR ..... färg / ~~svartvit~~ *
Tal: ..... Svenskt ..... (svenskt? engelskt?)
Företag / institution: ..... PA-distribution .....
Adress: ..... Box 5007 102 41 STOCKHOLM ..... Tel: ..... 08/141400 .....
Kontaktman: .....
Köp: nej/ja ..... kr (inkl moms) Hyra: nej/ja ..... kr/..... (inkl moms)

MÅLGRUPP För allmän publik .....
.....

SYFTE .....
.....
.....
.....

INNEHÅLL Programmet leker med ljuset och avslöjar dess många förvånande och
förtrollande former. ....
.....
.....
.....

ANVÄNDNINGSSÄTT .....
.....
.....

* stryk över ej tillämpligt

VIDEOGRUPPEN

PROGRAMTITEL

UDK

BYGGPRODUKTIONSTEKNIK

INTE BARA LUFT

696/697

DATA   Tidslängd: .21..... min.   Inspelningsår: .....

          Kassettyp / bandtyp: .16 mm färgfilm/TV-kassettfärg / svart-vit *

          Tal: .Svenskt tal.....(svenskt? engelskt?)

          Företag / institution: .PA-distribution.....

          Adress: .Box .5007, .102 .51 .Stockholm.....   Tel: 08-14 14 00.....

          Kontaktman: .....

          Köp: nej/ja ..... kr (inkl moms)   Hyra: nej/ja gratis. kr/.....(inkl moms)

MÅLGRUPP .....

.....

SYFTE .....

.....

.....

.....

INNEHÅLL .Störande faktorer, t ex temperatur, vind etc, kan reduceras med .....

.hjälp av en rätt dimensionerad ventilations- eller luftkonditionerings-

.anläggning. Hur man med hjälp av sofistikerade dataprogram kan beräkna

.erforderliga värme- och kyleffekter i en luftkonditioneringsanläggning

.för att kompensera såväl yttre som inre belastningar.....

ANVÄNDNINGSSÄTT .....

.....

.....

* stryk över ej tillämpligt

DATA   Tidslängd: .....¹⁶..... min.   Inspelningsår: .....

Kassettyp / ~~XXXXXX~~ båndtyp: ..... VCR ..... färg / svart-vit ~~XXXXXXXX~~ *

Tal: ..... Svenskt ..... (svenskt? engelskt?)

Företag / institution: ..... PA-distribution .....

Adress: ..... Box 5007 102 41 STOCKHOLM ..... Tel: ..... 08/141404 .....

Kontaktman: .....

Köp: nej/~~ja~~ ..... kr (inkl moms)   Hyra: ~~nej~~/~~ja~~ gratis. kr/..... (inkl moms)

MÅLGRUPP .....

.....

SYFTE .....

.....

.....

.....

INNEHÅLL   Informerar om skogsindustrins insatser för att minska utsläppen
.....
..... av miljöfarliga ämnen till luft och vatten.
.....
.....
.....

ANVÄNDNINGSSATT .....

.....

.....

* stryk över ej tillämpligt

DATA   Tidslängd: ...¹⁵... min.   Inspelningsår: .....

Kassettyp / ~~bandtyp~~ ... VCR ..... färg / ~~svart-vit~~ *

Tal: ... Svenskt ..... (svenskt? engelskt?)

Företag / institution: PA-distribution .....

Adress: Box 5007 102 41 STOCKHOLM ..... Tel: 08/141404

Kontaktman: .....

Köp: nej/ja ..... kr (inkl moms)   Hyra: nej/ja ..... kr/..... (inkl moms)

MÅLGRUPP .....

.....

SYFTE .....

.....

.....

.....

INNEHÅLL ..En schematisk bild av en modellkommun i fågelperspektiv. Med den .....
..överskådliga organisationstablan som grund visas ett ärendes behandling
..en skolbyggnadsfråga - fram till beslut i fullmäktige.. Inledningsvis
..illustreras skillnader och samband mellan stat och kommun, län och...
..landsting.....

ANVÄNDNINGSSÄTT .....

.....

.....

* stryk över ej tillämpligt

VIDEOGRUPPEN
BYGGPRODUKTIONSTEKNIK

PROGRAMTITEL
EN RENARE VÄRLD

UDK
71

DATA   Tidslängd: 23 ..... min.   Inspelningsår: .....
Kassettyp / bandtyp: 16 mm film/TV kassettt   färg / svart-vit *
Tal: Svenskt tal ..... (svenskt? engelskt?)
Företag / institution: PA-distribution .....
Adress: Box 5007, 102 41 Stockholm ..... Tel: 08-14 14 00
Kontaktman: .....
Köp: nej/ja ..... kr (inkl moms)   Hyra: nej/ja gratis.. kr/..... (inkl
moms)

MALGRUPP .....

SYFTE .....

INNEHÅLL .Kort redovisning av de riktlinjer för emissionsbegränsade åtgärder ...
.vid luftförorenande anläggningar som Statens Naturvårdsverk har givit.
.ut.. Principerna vid stoftavskiljning med tillämpningsområden.....
. Mikrobilder av olika stoftpartiklar samt stoftegenskaper som påverkar
.valet av stoftavskiljare.....

ANVÄNDNINGSSÄTT .....

* stryk över ej tillämpligt

VIDEOGRUPPEN

PROGRAMTITEL

UDK

BYGGPRODUKTIONSTEKNIK

HÖGENERGISAMHÄLLET- LÄTT SINNE ELLER

71

SKYLDIGHET

DATA Tidslängd: 20 min. Inspelningsår: 1974

Kassettyp / bandtyp: U-matic/VCR färg / svart-vit *

Tal: Svenskt (svenskt? engelskt?)

Företag / institution: PA-distribution

Adress: Box 5007 102 41 STOCKHOLM Tel: 08/141400

Kontaktman:

Köp: nej/ja 600 kr (inkl moms) Hyra: nej/ja 250 kr/dag (inkl moms)

Programhäfte: gratis

MÅLGRUPP Alla som är intresserade av energifrågor

SYFTE Att stimulera till diskussion

INNEHÅLL ett samtal mellan professor Tor Ragnar Gerholm och Bengt Feldreich
belyses... alternativen låg resp högenergisamhälle samt Sveriges
möjligheter att klara energiproblemen.

ANVÄNDNINGSSÄTT

* stryk över ej tillämpligt

VIDEOGRUPPEN
BYGGPRODUKTIONSTEKNIK

PROGRAMTITEL
BIL I MILJÖ

UDK
71

DATA Tidslängd: 18 min. Inspelningsår: 1972
Kassettyp/ bandtyp: VCR färg / ~~xxxxxx~~ *
Tal: Svenskt (svenskt? engelskt?)
Företag / institution: PA-distribution
Adress: Box 5007 102 41 STOCKHOLM Tel: 08/141400
Kontaktman:
Köp: nej/ja kr (inkl moms) Hyra: nej/ja kr/ (inkl moms)

MÅLGRUPP För allmän publik

SYFTE

INNEHÅLL I samband med FN:s miljökonferens i Stockholm 1972 arrangerade...
Volvo en utställning BIL I MILJÖ i Göteborg och bjöd samtidigt in
delegater och andra gäster vj FN-konferensen för information och
diskussion om bilismen och miljön

ANVÄNDNINGSSATT

* stryk över ej tillämpligt

VIDEOGRUPPEN

PROGRAMTITEL

UDK

BYGGPRODUKTIONSTEKNIK

UTVECKLINGENS BAKSIDA

71

DATA   Tidslängd: 27..... min.   Inspelningsår: .....

Kassettyp / bandtyp: VCR..... färg / ~~svartvit~~ *

Tal: Svenskt.....(svenskt? engelskt?)

Företag / institution: PA-distribution.....

Adress: Box 5007 102 41 STOCKHOLM..... Tel: 08/141400.....

Kontaktman: .....

Köp: nej/ja ..... kr (inkl moms)   Hyra: ~~xxx~~/ja 35..... kr/dag (inkl moms)

MALGRUPP För allmän publik.....

.....

SYFTE .....

.....

.....

.....

INNEHÅLL 70-talets stora problem - miljöfrågan. Vi står inför en kris när det gäller förorening av luft, vatten och jord, en kris som angår oss alla i en överbefolkad värld. Filmen diskuterar vad man kan göra för att avhjälpa detta och visar några av de hjälpåtgärder som redan sätts in......

.....

ANVÄNDNINGSSÄTT .....

.....

.....

* stryk över ej tillämpligt

DATA   Tidslängd: ³²..... min.   Inspelningsår: .....

            Kassettyp/ bandtyp: ..... VCR ..... färg / ~~xxxxxxx~~ *
            Tal: .. Svenskt ..... (svenskt? engelskt?)
            Företag / institution: ..... PA-distribution .....

            Adress: ..... Box 5007 102 41 STOCKHOLM ..... Tel: .. 08/141400 .....

            Kontaktman: .....

            Köp: nej/ja ..... kr (inkl moms)   Hyra: ~~nej/~~ ja gratis kr/..... (inkl moms)

MÅLGRUPP .. För allmän publik. ....

SYFTE .....

INNEHÅLL .. Jordens befolkningsexplosion och underutveckling. ....

ANVÄNDNINGSSÄTT .....

* stryk över ej tillämpligt

**Denna rapport hänför sig till forskningsanslag 750987-9
från Statens råd för bygnadsforskning till
avdelning för Byggnadsproduktionsteknik,
Lunds Tekniska Högskola**

R71:1977

**ISBN 91-540-2756-X
Statens råd för bygnadsforskning, Stockholm**

**Art.nr: 6600671
Abonnemangsgrupp:
Ingår ej i abonnemang**

**Distribution:
Svensk Byggtjänst, Box 1403
111 84 Stockholm**